2026/2387

3.11.2026

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2026/2387,

annettu 21 päivänä lokakuuta 2026,

ketterää ja nopeaa puolustusalan innovointia koskevan ohjelman (AGILE) perustamisesta ja asetusten (EU) 2024/795 ja (EU) 2026/467 muuttamisesta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 173 artiklan 3 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen, kun esitys lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon [1],

noudattavat tavallista lainsäätämisjärjestystä [2],

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Venäjän Ukrainaan kohdistaman, ilman edeltävää provokaatiota aloitetun ja perusteettoman hyökkäyssodan aiheuttama intensiivisen sodankäynnin paluu muodostaa unionille uhan, joka edellyttää jäsenvaltioilta huomattavaa ja jatkuvaa kapasiteetin lisäämistä niiden puolustusvoimavarojen ja -valmiuden vahvistamiseksi. Alueellisen ja maailmanlaajuisen turvallisuuden pitkäaikainen heikkeneminen edellyttää Euroopan puolustuksen teknologisen ja teollisen perustan syvällistä muutosta, jotta voidaan varmistaa sen kyky toimittaa jäsenvaltioiden asevoimien tarvitsemia innovatiivisia puolustustarvikkeita, myös teknologioita, riittävissä määrin ja vaaditussa määräajassa etenkin sodan aikana.

(2) Versailles'ssa 11 päivänä maaliskuuta 2022 pidetyssä jäsenvaltioiden valtion- tai hallitusten päämiesten kokouksessa sitouduttiin vahvistamaan Euroopan puolustusvoimavaroja, lisäämään jäsenvaltioiden puolustusmenoja, tehostamaan yhteistyötä yhteisten hankkeiden sekä puolustusvoimavarojen yhteishankintojen avulla, korjaamaan puutteita, edistämään innovointia sekä vahvistamaan ja kehittämään Euroopan puolustusteollisuutta.

(3) Innovointi on ratkaisevan tärkeää Euroopan puolustusvalmiuden aikaansaamiseksi ja tukemiseksi erityisesti nykyaikana, jolloin uhat kasvavat ja systeeminen kilpailu ja geopoliittiset kilpailutilanteet lisääntyvät. Uhkien leviäminen on käynnistänyt kansainvälisen asevarustelukilvan ja maailmanlaajuisen teknologisen kilpailun, ja uusilla ja murroksellisilla teknologioilla on tekoälyn, kvanttiteknologian, robotiikan, kyber- ja avaruusteknologian kaltaisilla aloilla ratkaiseva rooli strategisen edun säilyttämisessä ja uskottavan pelotteen varmistamisessa. Kyseisten tavoitteiden saavuttaminen edellyttää näiden teknologioiden nopeaa testausta, validointia ja integrointia puolustusvoimavaroihin sekä jatkuvaa sitoutumista teknologia- ja innovointiekosysteemiin.

[1] EUVL C, C/2026/3556, 22.7.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/3556/oj.
[2] Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 6. lokakuuta 2026 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, annettu 12. lokakuuta 2026.

(4) Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan osoittaa, miten nopeasti puolustusteknologia kehittyy. Innovointisyklit ovat nopeutumassa, mikä tarkoittaa, että puolustustarvikkeiden on mukauduttava nopeasti ja jatkuvasti. Kyseiset muutokset muokkaavat myös taistelukentän dynamiikkaa ja korostavat sellaisten edullisten ja ohjelmistopohjaisten ratkaisujen, jotka voidaan kehittää ja ottaa käyttöön nopeasti, kuten esimerkiksi miehittämättömien autonomisten järjestelmien sekä niihin liittyvien ohjelmistojen, sotilastutkien, viestintäjärjestelmien ja miehittämättömien autonomisten järjestelmien torjuntaan tarkoitettujen teknologioiden, operatiivista merkitystä. Pienillä ja keskisuurilla yrityksillä, jäljempänä 'pk-yritykset', myös innovatiivisilla startup- ja scale-up-yrityksillä, joilla on usein taustaa siviilialalla, on keskeinen rooli Ukrainan puolustuksen ja asevoimien tukemisessa. Kyseiset uudet puolustusalan toimijat tuovat mukanaan nopeampaa innovointia, enemmän joustavuutta, kustannustehokkaita ratkaisuja sekä uusia operatiivisia ideoita ja prosesseja. Tämän seurauksena niistä on tulossa liikkeellepaneva voima Euroopan puolustuksen teollisen ja teknologisen perustan muutoksessa. Komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan 19 päivänä maaliskuuta 2025 antamassa yhteisessä valkoisessa kirjassa Euroopan puolustusvalmiudesta vuoteen 2030 mennessä korostetaan vahvan teknologisen innovaatioekosysteemin merkitystä. Tämä on olennaisen tärkeää sen varmistamiseksi, että Euroopan puolustusteollisuus sekä jäsenvaltiot ja assosioituneet kolmannet maat voivat pysyä luonteeltaan nopeasti muuttuvan nykyaikaisen sodankäynnin tahdissa, sillä kyvystä tunnistaa uudet teknologiat, mukautua niihin ja ottaa niitä käyttöön on tullut nopeasti keskeinen operatiivinen edellytys.

(5) Unioni on perustanut Euroopan puolustusrahaston antaakseen kattavaa tukea puolustustarvikkeiden tutkimus- ja kehittämisyhteistyölle. Euroopan puolustusrahaston määrärahat vuosien 2021–2027 monivuotisessa rahoituskehyksessä ovat 7,3 miljardia euroa, ja sen tavoitteena on edistää Euroopan puolustuksen teollisen ja teknologisen perustan kilpailukykyä, yhteistyötä, tehokkuutta ja innovointivalmiuksia sekä vähentää sen hajanaisuutta. Euroopan puolustusrahasto on yksi Euroopan suurimmista puolustusalan tutkimus- ja kehitysohjelmista, ja siitä tuetaan sellaisten kaikkein monimutkaisimpien puolustusjärjestelmien kehittämistä yhteistyössä, joita yhdelläkään jäsenvaltiolla ei olisi varaa kehittää yksin. Sillä tuetaan myös uusien eurooppalaisten puolustusalan toimitusketjujen kehittämistä. Osana Euroopan puolustusrahastoa perustettiin vuonna 2022 EU:n puolustusalan innovaatiojärjestelmä (EUDIS), jonka tarkoituksena on tarjota kohdennettua tukea muille kuin perinteisille puolustusalan toimijoille, erityisesti pk-yrityksille, ja vähentää markkinoille pääsyn esteitä. EU:n puolustusalan innovaatiojärjestelmään sisältyy useita aloitteita, kuten kohdennettuja tutkimus- ja kehitysehdotuspyyntöjä, yrityskiihdyttämö- ja verkostoitumispalveluja, hackathon-tapahtumia ja oman pääoman ehtoista rahoitusta, joiden osuus Euroopan puolustusrahastoon sidotuista määrärahoista on vuosittain noin 20 prosenttia. Kyseiset toimet ovat laajentaneet Euroopan puolustuksen teollista ja teknologista perustaa ja edistäneet puolustusalan innovointivalmiuksia kaikkialla unionissa. Lisäksi Euroopan puolustusrahaston BraveTechEU-aloitteella annetaan lisätukea puolustusalan innovoijille ja tarjotaan niille mahdollisuus saada asteittain rahoitusta teknologian testauksen ja iteratiivisten kehityssyklien ohella. Siinä keskitytään kehittämään ratkaisuja Ukrainan havaitsemien puolustustarpeiden pohjalta ja annetaan Ukrainan teollisuudelle suora mahdollisuus tehdä yhteistyötä unionin puolustusalan innovoijien kanssa.

(6) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) 2021/695 ([3]) ja (EU) 2024/795 ([4]) mukaisesti Euroopan innovaationeuvoston (EIC) Accelerator-välineellä voidaan tukea kaksikäyttöteknologioita ja edistää investointeja puolustusteknologioihin Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälineen (STEP-kehysväline) puitteissa. Lisäksi tässä asetuksessa sallitaan Euroopan innovaationeuvoston suora tuki puolustusteknologioille suoran oman pääoman ehtoisen rahoituksen muodossa.

(7) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2025/2653 ([5]) otettiin käyttöön puolustusteknologiat STEP-kehysvälineen neljäntenä investointialana bioteknologioiden, digitaaliteknologioiden ja puhtaiden teknologioiden ohella. Asetuksessa (EU) 2024/795 säädetään suvereniteettimerkin myöntämisestä hankkeille, jotka täyttävät kyseisessä asetuksessa luetelluissa ohjelmissa vahvistetut vähimmäislaatuvaatimukset. Suvereniteettimerkkiä on tarkoitus käyttää laatumerkkinä, joka tarjoaa mahdollisuuden saada rahoitusta muista unionin ohjelmista kokonaisuudessaan, kumulatiivisesti tai yhdistelmänä taikka jäsenvaltioilta. Jotta hankkeille, jotka täyttävät tässä asetuksessa säädetyt vähimmäislaatuvaatimukset, voidaan myöntää suvereniteettimerkki, asetusta (EU) 2024/795 olisi muutettava siten, että tällä asetuksella perustettu ohjelma sisällytetään avustuskelpoisten ohjelmien luetteloon.

([3]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/695, annettu 28 päivänä huhtikuuta 2021, tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman "Horisontti Eurooppa" perustamisesta, sen osallistumista ja tulosten levittämistä koskevien sääntöjen vahvistamisesta sekä asetusten (EU) N:o 1290/2013 ja (EU) N:o 1291/2013 kumoamisesta (EUVL L 170, 12.5.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj).

([4]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/795, annettu 29 päivänä helmikuuta 2024, Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälineen (STEP-kehysväline) perustamisesta ja direktiivin 2003/87/EY sekä asetusten (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 ja (EU) 2021/241 muuttamisesta (EUVL L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

([5]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2025/2653, annettu 19 päivänä joulukuuta 2025, asetusten (EU) 2021/694, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697, (EU) 2021/1153 ja (EU) 2024/795 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse puolustukseen liittyvien investointien edistämisestä EU:n talousarviossa ReArm Europe -suunnitelman toteuttamiseksi (EUVL L, 2025/2653, 22.12.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2653/oj).

(8) Asetuksella (EU) 2025/2653 tehtiin myös kohdennettuja muutoksia Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2021/697 ([6]) erityisesti murroksellista puolustusteknologiaa koskevien toimien osalta. Kyseisten muutosten ansiosta työohjelmassa on mahdollista määritellä tarkoituksenmukaisimmat valinta- ja ratkaisuperusteet ja -menettelyt kullekin hanke-ehdotuspyynnölle. Lisäksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2026/2382 ([7]) on tehty asetukseen (EU) 2021/697 lisää muutoksia, joilla tämä mahdollisuus on laajennettu kattamaan kaikki Euroopan puolustusrahaston puitteissa käynnistetyt ehdotuspyynnöt ja erityisesti pk-yrityksille suunnatut ehdotuspyynnöt.

(9) Nykyisistä unionin välineistä myönnettävän tuen lisäksi olisi perustettava uusi ohjelma, jäljempänä 'ohjelma', jolla tarjotaan nopeaa, ketterää ja kohdennettua tukea pk-yrityksille, jotta voidaan kehittää innovatiivisia puolustusratkaisuja ja toimittaa ne nopeasti jäsenvaltioille ja assosioituneille kolmansille maille keskittyen kustannustehokkuuteen. Ohjelmassa olisi keskityttävä tukemaan uusien ja murroksellisten puolustustarvikkeiden sekä niiden tuottamiseen tarvittavien komponenttien nopeaa kehittämistä korkealle teknologisen valmiuden tasolle saakka, mukaan lukien siviiliteknologian mukauttaminen puolustussovelluksiin. Ohjelmalla olisi vastattava jäsenvaltioiden ja assosioituneiden kolmansien maiden kiireellisimpiin voimavarojen kehittämistarpeisiin ottaen huomioon yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan (YUTP) yhteydessä määritetyt voimavarojen prioriteetit ja unionin tasolla määritetyt ensisijaiset suorituskykyjen osa-alueet sekä Naton standardit ja muut asiaankuuluvat standardit keskittyen erityisesti edullisiin puolustusratkaisuihin. Ohjelmalla olisi myös nopeutettava uusien ja murroksellisten puolustustarvikkeiden innovointisyklejä ja mukautettava niiden kehittäminen jäsenvaltioiden ja assosioituneiden kolmansien maiden kiireellisiin tarpeisiin samalla kun hyödynnetään koko unionin puolustusteollisuuden innovointipotentiaalia. Sillä olisi myös edistettävä tällaisten tarvikkeiden käyttöönottoa jäsenvaltioissa, assosioituneissa kolmansissa maissa ja päätoimeksisaajien toiminnassa sekä tuettava pk-yritysten kehittämien ratkaisujen käytön lisäämistä kaikkialla Euroopassa ja niiden integrointia rajatylittäviin puolustusalan toimitusketjuihin ja puolustustarvikkeiden toimitusvarmuuden vahvistamista unionissa, mikä viime kädessä vähentää strategisia riippuvuuksia ja edistää jäsenvaltioiden teknologisen etulyöntiaseman ja operatiivisen toimintakyvyn vahvistamista.

(10) Unionin talousarvion tehokkaan toteuttamisen varmistamiseksi ohjelma täydentää täysin nykyisiä puolustusalan innovointia tukevia unionin välineitä. EU:n puolustusalan innovaatiojärjestelmä tukee muita kuin perinteisiä puolustusalan toimijoita laajemmassa Euroopan puolustusrahaston kehyksessä, mukaan lukien tutkimus- ja kehitysavustukset konsortioille sekä muut yksittäisiin yhteisöihin kohdistuvat tukitoimet, kuten yrityskiihdyttämö ja verkostoituminen. Euroopan puolustusviraston hallinnoima EU:n puolustusalan innovaatiokeskus, jäljempänä 'puolustusalan innovaatiokeskus', edistää jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä puolustusalan innovoinnin alalla. Puolustusalan innovaatiokeskus auttaa yhdistämään unionin tason innovointituen yhteisesti määriteltyihin voimavaratarpeisiin jäsentämällä innovointitoimet operatiivisten vaatimusten mukaisesti ja yhdistämällä lupaavia ratkaisuja testaukseen, kokeiluihin, käyttäjien sitouttamiseen ja kyseisten ratkaisujen mahdollisiin käyttöönottopolkuihin. Tällä tavalla puolustusalan innovaatiokeskus auttaa varmistamaan, että puolustusalan innovoinnin tuessa paitsi huomioidaan uusi teknologian kehitys, myös keskitytään sotilaalliseen merkityksellisyyteen ja käytännön sovelluksiin. Euroopan innovaationeuvoston Accelerator-väline on keskeinen unionin innovaatio--ohjelma läpimurtoteknologioiden ja murroksellisten innovaatioiden tunnistamiseksi, kehittämiseksi ja laajentamiseksi. Asetuksen (EU) 2025/2653 hyväksymisen johdosta Euroopan innovaationeuvoston STEP-skaalausjärjestelmä tarjoaa suoraa oman pääoman ehtoista rahoitusta, jolla autetaan puolustus- ja kaksikäyttöalan yrityksiä laajentamaan innovaatioitaan. Ohjelma täyttää selkeän puutteen, sillä se tarjoaa virtaviivaistettua suoraa tukea yksittäisille pk-yrityksille innovatiivisten ratkaisujen kehittämiseen ja kyseisten ratkaisujen käyttöönottoon jäsenvaltioissa ja teollisuudessa, ja sen avustusten myöntämisajat ovat hyvin lyhyet ja sillä on selkeä yhteys jäsenvaltioiden voimavaratarpeisiin. Sen olisi siten annettava unionille mahdollisuus kokeilla uusia toimintatapoja puolustusalan innovoinnin tukemisessa ja täydentää samalla olemassa olevia EU:n välineitä eri valmiusasteilla, erikokoisissa konsortioissa, eri aikaväleillä ja erilaisilla teknologian aloilla. Puolustusuhkien nopea kehittyminen edellyttää siirtymistä joustavampaan toimintatapaan, jotta innovatiiviset yritykset, erityisesti pk-yritykset, voivat vastata havaittuihin voimavarahaasteisiin nopeasti. Ohjelmassa olisi sen vuoksi asetettava etusijalle haasteisiin perustuvat innovointitoimet, joissa on nopeat iterointisyklit ja jotka liittyvät suoraan jäsenvaltioiden ensisijaisiin operatiivisiin vaatimuksiin.

([6]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/697, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2021, Euroopan puolustusrahaston perustamisesta ja asetuksen (EU) 2018/1092 kumoamisesta (EUVL L 170, 12.5.2021, s. 149, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj).

([7]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2026/2382, annettu 21 päivänä lokakuuta 2026, asetusten (EY) N:o 1907/2006, (EY) N:o 1272/2008, (EU) N:o 528/2012, (EU) 2019/1021 ja (EU) 2021/697 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse puolustusvalmiudesta sekä puolustusinvestointien ja puolustusteollisuutta koskevien edellytysten helpottamisesta (EUVL L, 2026/2382, 3.11.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2026/2382/oj).

(11) Komission olisi pyrittävä maksimoimaan innovointia tukevien unionin ohjelmien väliset synergiat. Tätä varten se voisi ehdottaa nopeutettuja väyliä ohjelman ja muiden asiaankuuluvien unionin aloitteiden, kuten Euroopan innovaationeuvoston Accelerator-välineen, STEP-skaalausjärjestelmän ja EUDIS-yrityskiihdyttämön, välillä. Ohjelmassa olisi tarvittaessa otettava huomioon myös mahdolliset synergiat Naton puolustusalan innovoinnin alan toimien kanssa, mukaan lukien Naton DIANA-väline (Defence Innovation Accelerator for the North Atlantic).

(12) Ohjelmalla olisi pyrittävä nopeuttamaan tuntuvasti sellaisten puolustustarvikkeiden ja -teknologioiden innovointisyklejä, joilla on suurta murroksellista potentiaalia, mukaan lukien ne, joita ei ole vielä saatavilla markkinoilla, jotta voidaan varmistaa, että ne ovat täysin hyödynnettävissä ja valmiita loppukäyttäjien käyttöön 1–3 vuoden kuluessa. Ohjelmalla olisi myös tarvittaessa varmistettava, että ohjelman tukemiin tuotteisiin sisällytetään asianmukaiset kyberturvallisuutta ja kyberuhkien sietokykyä koskevat suojatoimet. Sen olisi tarjottava innovoijille, myös silloin kun nämä toimivat yksittäisinä oikeussubjekteina, mahdollisimman paljon joustavuutta ehdottaa uusia ratkaisuja, samalla kun mahdollistetaan tiettyjen tehtävien teettäminen alihankintana tai yhteistyö muiden yhteisöjen kanssa ohjelman täytäntöönpanon aikana.

(13) Euroopan puolustusalan pk-yritysten jatkuvana rakenteellisena haasteena on kuilu menestyksekkään innovoinnin ja tuotteiden operatiivisen käyttöönoton välillä jäsenvaltioiden ja assosioituneiden kolmansien maiden asevoimissa. Tämän puutteen korjaamiseksi ohjelmassa olisi otettava huomioon jäsenvaltioiden ja assosioituneiden kolmansien maiden aidot ja priorisoidut puolustustarpeet. Sen olisi siten tuettava innovaatioratkaisujen käyttöönottoa jäsenvaltioiden ja assosioituneiden kolmansien maiden asevoimissa ja puolustusteollisuudessa ottaen erityisesti huomioon pääurakoitsijat ja tärkeimmät alihankkijat. Ohjelmalla olisi otettava käyttöön nopeutettu prosessi, jonka avulla unioni voi tukea sellaisten innovatiivisten tukimekanismien testausta ja käyttöönottoa, joilla vastataan kiireellisimpiin puolustusvalmiutta koskeviin vaatimuksiin, myös unionin tasolla määritettyjen ensisijaisten suorituskykyjen osa-alueiden ja tarvittaessa yhteistä etua koskevien eurooppalaisten puolustushankkeiden tukemiseksi. Ohjelmassa olisi otettava käyttöön nopeutettu menettely testaus- ja kokeilulaitosten käyttöä varten unionissa ja tarvittaessa assosioituneissa kolmansissa maissa niiden suostumuksella.

(14) Tätä varten ohjelmasta olisi tuettava toimia, joihin sisältyy kenttäkokeita, kokeiluja ja demonstrointeja, soveltuvin osin myös Euroopan puolustusviraston meneillään olevan työn pohjalta. Kyseisten toimien avulla yhteisöjen olisi voitava validoida innovatiivisia ratkaisuja realistisissa toimintaolosuhteissa ja saada reaaliaikaista palautetta, jota voidaan käyttää ratkaisujen hiomiseen ja parantamiseen iteratiivisen prosessin kautta. Jäsenvaltioiden ja asiaankuuluvien teollisten toimijoiden, kuten pääurakoitsijoiden ja tärkeimpien alihankkijoiden, aktiivinen osallistuminen on ratkaisevan tärkeää kyseisen prosessin kaikissa vaiheissa testausvaatimusten vahvistamisesta aina osoitettujen voimavarojen arviointiin saakka. Kyseinen osallistuminen voi auttaa luomaan uskottavia kysyntäsignaaleja ja helpottaa myöhempiä hankintapäätöksiä. Lisäksi ohjelmalla voidaan tukea uusien teknologioiden ja tuotteiden käyttöönottoa yhdistämällä kysyntää ja käyttämällä innovatiivisia hankintamekanismeja, kuten innovaatiokumppanuuksia. Yhteisiä alustoja ja palveluja voidaan myös kehittää vastaamaan useiden loppukäyttäjien yhteisiin operatiivisiin tarpeisiin.

(15) Avaruusperusteisista voimavaroista on tullut nykyaikaisten puolustus- ja turvallisuusoperaatioiden välttämättömiä mahdollistavia tekijöitä, ja ne tarjoavat kriittisiä toimintoja, kuten tiedustelua, valvontaa ja taktista tiedustelua, suojattua viestintää, paikannusta, navigointia ja ajanmääritystä sekä varhaisvaroitusta. Lisäksi asevoimien kasvava riippuvuus avaruusperusteisista voimavaroista sekä avaruusinfrastruktuurin kasvava alttius uhkille tekevät Euroopan avaruusalan häiriönsieto- ja reagointikyvystä strategisen painopisteen. Avaruusteknologioiden ja -palvelujen kaksikäyttöisyyden vuoksi avaruusalan innovoinnilla on suoria ja välittömiä vaikutuksia puolustusvoimavaroihin, ja puolustusvetoinen kysyntä voi nopeuttaa Euroopan avaruusteknologioiden kehittämistä ja kaupallistamista. Ohjelmalla olisi sen vuoksi tuettava innovatiivisten avaruusperusteisten ja -pohjaisten puolustusvoimavarojen kehittämistä ottamalla mukaan uusia tulokkaita ja muita kuin perinteisiä toimijoita, jotta voidaan parantaa unionin strategista riippumattomuutta avaruudessa ja vahvistaa Euroopan puolustuksen teollista ja teknologista perustaa. Tähän sisältyy osallistuminen sellaisen tulevan, valtiotason toimijoille tarkoitetun maanhavainnointipalvelun kehittämiseen, jolla on autonomiset ja häiriönsietokykyiset puolustustason maanhavainnointivalmiudet. Ohjelmalla olisi myös tuettava avaruusalan toimia, joilla nopeutetaan avaruusratkaisuihin perustuvan puolustuskyvyn käyttöönottoa jäsenvaltioissa ja unionissa avaruusohjelman tai turvallisten yhteyksien ohjelman puitteissa tai joilla nopeutetaan Euroopan unionin satelliittikeskuksen toimia, varmistaen samalla johdonmukaisuus asiaankuuluvien avaruuteen liittyvien unionin aloitteiden kanssa.

(16) Jotta voidaan varmistaa tämän asetuksen yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa työohjelmien ja myöntämispäätösten hyväksymistä varten. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011 ([8]) mukaisesti.

(17) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 ([9]) 153 artiklan 3 kohdan mukaisesti arviointikomiteaa voivat avustaa ulkopuoliset asiantuntijat toimivaltaisen tulojen ja menojen hyväksyjän päätöksellä. Poiketen siitä, mitä kyseisen asetuksen 242 artiklan 4 kohdassa säädetään, arviointikomitean työn luottamuksellisuuden suojaamiseksi riippumattomien asiantuntijoiden luetteloa ei olisi julkaistava.

(18) Työohjelmassa olisi esitettävä ehdotuspyynnöt, jotka voivat olla muodoltaan haasteita, jotka koskevat yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa määriteltyjä erityisiä puolustustarpeita sellaisen jäsennellyn prosessin kautta, johon jäsenvaltiot osallistuvat, jotta tuettavilla hankkeilla vastataan jäsenvaltioiden todellisiin ja priorisoituihin puolustustarpeisiin. Kyseiset erityiset puolustustarpeet olisi myös yksilöitävä EU:n voimavarojen prioriteettien, jotka on johdettu voimavarojen kehittämissuunnitelmasta ja joita täydennetään tarvittaessa puolustuksen koordinoidussa vuosittaisessa tarkastelussa yksilöidyillä puutteilla ja mahdollisuuksilla, perusteella. Euroopan puolustusviraston, joka on voimavarojen kehittämissuunnitelmasta vastaava elin ja jonka yhteydessä puolustusalan innovaatiokeskus toimii, ja Euroopan ulkosuhdehallinnon, mukaan lukien Euroopan unionin sotilasesikunta, sekä assosioituneiden kolmansien maiden edustajien, olisi osallistuttava tiiviisti haasteiden yksilöimiseen. Komission olisi voitava myös tiukasti neuvoa-antavalta pohjalta hyödyntää vakiintuneilta puolustusteollisuuden toimijoilta ja laajemmalta Euroopan puolustuksen teolliselta ja teknologiselta perustalta, myös pääurakoitsijoilta, saatavia tietoja haasteiden muotoilussa, jotta voidaan vastata erityisiin tehtävälähtöisiin voimavaratarpeisiin, edellyttäen, että tällaiset tiedot eivät vaikuta ehdotuspyyntöjen suunnitteluun tavalla, joka haittaa reilua kilpailua tai uusien puolustusalan toimijoiden, erityisesti pk-yritysten ja innovatiivisten startup- ja scale-up-yritysten, osallistumista. Kaikissa tapauksissa etusijalle olisi asetettava haasteet, jotka saavat mahdollisimman laajan tuen jäsenvaltioilta, heijastavat aitoa yhteistä kysyntää ja strategista yhdenmukaistamista ja edistävät koko unionin puolustusvalmiutta. Jotta ohjelma kattaisi kaiken innovoinnin, siihen olisi sisällyttävä myös ehdotuspyyntöjä, joissa käsitellään laajempia puolustusalan innovointitavoitteita. Valitessaan hankkeita kyseisten ehdotuspyyntöjen perusteella komission olisi varmistettava, että ohjelmalla edistetään puolustusteollisten valmiuksien vahvistamista koko unionissa ja puututaan sekä kiireellisiin että pysyviin uhkiin.

(19) Ohjelman tavoitteena on tukea muiden kuin perinteisten puolustusalan toimijoiden, pääasiassa pk-yritysten, innovointitoimia. Tarjoamalla kohdennettua tukea ohjelmalla pyritään nopeuttamaan murroksellisten teknologioiden ja tuotteiden kypsyttämistä ja hienosäätöä ja tuomaan kyseiset teknologiat ja tuotteet lähemmäs markkinoita, mikä viime kädessä parantaa kyseisten toimijoiden kilpailukykyä ja kasvua.

(20) Kolmansien maiden, jotka ovat Euroopan talousalueen jäseniä, olisi voitava osallistua ohjelmaan assosioituneina kolmansina maina sellaisen yhteistyön puitteissa, joka vahvistetaan Euroopan talousalueesta tehdyssä sopimuksessa ([10]), jossa määrätään ohjelmien täytäntöönpanosta kyseisen sopimuksen mukaisesti hyväksytyn päätöksen perusteella. Ukrainan olisi myös voitava osallistua ohjelmaan assosioituneena kolmantena maana Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön ja niiden jäsenvaltioiden sekä Ukrainan välisen assosiaatiosopimuksen ([11]) mukaisesti.

([8]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

([9]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2024/2509, annettu 23 päivänä syyskuuta 2024, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä (EUVL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

([10]) EYVL L 1, 3.1.1994, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1994/1/oj.

([11]) EUVL L 161, 29.5.2014, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2014/295/oj.

(21) Venäjän Ukrainaa vastaan käymä hyökkäyssota on aiheuttanut Ukrainassa valtavia vahinkoja. Ukrainalla ei ole myöskään enää pääsyä kansainvälisille rahoitusmarkkinoille, ja sen julkisen talouden tulot ovat vähentyneet merkittävästi samalla kun julkisen talouden menot ovat kasvaneet huomattavasti. Tätä taustaa vasten on todennäköistä, että Ukrainalla on huomattavia rahoitustarpeita tulevina vuosina. Tästä syystä Ukrainalta ei vaadita rahoitusosuutta ohjelmaan osallistumista varten. Ohjelmaan osallistumista koskevissa assosiaatiosopimuksissa vahvistetaan Ukrainan ohjelmaan osallistumista koskevat erityisehdot.

(22) Koska ohjelman tavoitteena on tukea unionin puolustusteollisuuden innovointivalmiuksia, ainoastaan sellaisten oikeussubjektien olisi oltava avustuskelpoisia, jotka ovat sijoittautuneet unioniin tai assosioituneisiin kolmansiin maihin ja jotka eivät ole assosioitumattomien kolmansien maiden tai assosioitumattomien kolmansien maiden yhteisöjen määräysvallassa. Lisäksi jotta voidaan suojella unionin ja sen jäsenvaltioiden keskeisiä turvallisuus- ja puolustusetuja, unionin rahoituksen saajien ja ohjelmasta tuettuun toimeen osallistuvien alihankkijoiden infrastruktuurin, välineiden, omaisuuden ja resurssien olisi sijaittava jäsenvaltion tai assosioituneen kolmannen maan alueella koko toimen keston ajan, ja rahoituksen saajien johtorakenteiden olisi sijaittava unionissa tai assosioituneessa kolmannessa maassa. Kyseisten keskeisten turvallisuus- ja puolustusetujen turvaamiseksi kyseisiä avustuskelpoisuusperusteita olisi sovellettava myös hankintojen kautta annettavaan rahoitukseen.

(23) Euroopan puolustusrahaston väliarviointi on osoittanut, että hallinnollinen rasitus ja aika, joka tarvitaan takuiden antamiseen silloin, kun unioniin sijoittautunut unionin rahoituksen saaja on assosioitumattoman kolmannen maan tai assosioitumattoman kolmannen maan yhteisön määräysvallassa, eivät ole yhteensopivia ohjelman tehokkaan täytäntöönpanon edellyttämän nopeuden ja joustavuuden kanssa. Tähän haasteeseen vastaamiseksi ja ohjelman nopean täytäntöönpanon helpottamiseksi ei olisi sallittava poikkeuksia periaatteesta, jonka mukaan rahoituksen saajat eivät saa olla unionin ja assosioituneiden kolmansien maiden ulkopuolelle sijoittautuneiden yhteisöjen määräysvallassa. Myös aiemmista puolustusteollisuuden ohjelmista saadut kokemukset osoittavat, että takuiden antaminen lisää menettelyjen monimutkaisuutta ja pidentää arviointiaikoja, kun taas tämän poikkeuksen poistaminen ei todennäköisesti vaikuttaisi merkittävästi avustuskelpoisten yhteisöjen määrään.

(24) Sen varmistamiseksi, että jäsenvaltiot voivat hyötyä huipputeknologiasta ja huippuluokan innovoinnista, ohjelmasta olisi voitava tarjota kannustimia sellaisten pk-yritysten houkuttelemiseksi, jotka ovat sijoittautuneet unionin ja assosioituneiden kolmansien maiden ulkopuolelle ja joilla on potentiaalia edistää merkittävästi ohjelman tavoitteiden saavuttamista. Kaiken tällaisen unionin rahoituksen ehtona olisi oltava, että asianomainen pk-yritys on jäsenvaltion tai assosioituneen kolmannen maan taikka jäsenvaltioon tai assosioituneeseen kolmanteen maahan sijoittautuneen yhteisön määräysvallassa ja että kyseinen pk-yritys ei ole sijoittautunut Venäjälle tai Venäjän Ukrainaa vastaan käymää hyökkäyssotaa tukeviin maihin eivätkä sen johtorakenteet sijaitse Venäjällä tai maissa, jotka tukevat Venäjän Ukrainaa vastaan käymää hyökkäyssotaa, kun otetaan huomioon nykyinen tilanne ja erityisesti Venäjän provosoimaton ja perusteeton hyökkäyssota Ukrainaa vastaan.

(25) Joissakin harvoissa tapauksissa työohjelmassa olisi voitava yksilöidä tietyt ratkaisu- tai myöntämismenettelyt, joiden mukaisesti pk-yritykset voivat osallistua ohjelmaan, vaikka ne eivät vielä täytä avustuskelpoisuusperusteita, jotka liittyvät niiden sijoittautumiseen tai niiden johtorakenteiden sijoittautumiseen unioniin tai assosioituneeseen kolmanteen maahan. Mekanismiin viitataan tässä asetuksessa ilmaisulla ’kannustinmekanismi’, jolla unionin rahoituksen saajien sallitaan väliaikaisesti ja ehdollisesti keskeyttää kyseisen avustuskelpoisuusperusteen, jota niiden olisi alettava noudattaa unionin rahoituksen saamista koskevassa oikeudellisessa sitoumuksessa asetetussa määräajassa, soveltaminen. Kannustinmekanismin ei olisi vaikutettava ohjelman ensisijaiseen tavoitteeseen tukea unioniin tai assosioituneisiin kolmansiin maihin sijoittautuneita pk-yrityksiä. Lisäksi voidaan myöntää rahoitusta kustannuksiin, joita aiheutuu kyseisten pk-yritysten sijoittautumispaikan tai niiden johtorakenteiden siirtämisestä unioniin tai assosioituneeseen kolmanteen maahan. Unionin taloudellisia etuja olisi suojattava asianmukaisesti, ja maksut olisi suoritettava vasta, kun avustuskelpoisuusperusteet on täytetty oikeudellisessa sitoumuksessa määritetyn ajanjakson päättymiseen mennessä. Jotta voidaan säilyttää kyseisen tuen kohdennettu ja poikkeuksellinen luonne, työohjelmassa olisi voitava vahvistaa enimmäismäärät kannustinmekanismeille ja yrityksen sijoittautumispaikan siirrosta aiheutuviin kustannuksiin myönnettävälle taloudelliselle tuelle sekä rahoituspuitteiden kokonaisosuuden että yksittäisille rahoituksen saajille myönnetyn unionin rahoituksen kokonaismäärän osalta.

(26) Jotta kannustimiin liittyvä toimenpide voisi täyttää aiotun tarkoituksensa, olisi oltava mahdollista poiketa avustuskelpoisuusperusteesta, jonka mukaan unionin rahoituksen saajien on oltava sijoittautuneita unioniin tai assosioituneeseen kolmanteen maahan ja niiden johtorakenteen on sijaittava unionissa tai assosioituneessa kolmannessa maassa, jotta ne voivat saada unionin rahoitusta, edellyttäen, että kyseisellä rahoituksella pyritään erityisesti helpottamaan kyseisten avustuskelpoisuusperusteiden noudattamista muun muassa kattamalla kustannukset, jotka liittyvät yrityksen sijoittautumispaikan siirtoon tai sen johtorakenteen perustamiseen unioniin tai assosioituneeseen kolmanteen maahan.

(27) Sen varmistamiseksi, että unionin ja sen jäsenvaltioiden kansainvälisiä velvoitteita noudatetaan tämän asetuksen täytäntöönpanon yhteydessä, ohjelmalla ei olisi tuettava toimia, jotka liittyvät tuotteisiin, joiden käyttö, kehittäminen tai tuotanto on kansainvälisen oikeuden mukaan kiellettyä. Tässä suhteessa uusia ja murroksellisia puolustustarvikkeita koskevien toimien avustuskelpoisuuden olisi myös oltava riippuvaista kansainvälisen oikeuden kehityksestä. Ohjelmasta ei myöskään olisi voitava myöntää tukea toimiin sellaisten tappavien autonomisten aseiden kehittämiseksi, joissa ihminen ei voi merkityksellisesti vaikuttaa päätöksiin kohteiden valinnasta ja voimankäytöstä tehtäessä ihmisiin kohdistuvia iskuja, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mahdollisuutta antaa unionin rahoitusta toimiin varhaisvaroitusjärjestelmien ja vastatoimenpiteiden kehittämiseksi puolustustarkoituksiin. Kun otetaan huomioon, että puolustusalan innovatiivisten ja läpimurtoteknologioiden kehittämisen on oltava nopeaa ja että ohjelman yleinen tarkoitus on houkutella pk-yrityksiä, startup-yrityksiä, scale-up-yrityksiä ja muita kuin perinteisiä puolustusalan toimijoita, komission olisi varmistettava, että tästä ei aiheudu hakijoille kohtuutonta hallinnollista rasitusta. Tämän vaatimuksen arvioinnin ei myöskään olisi viivästytettävä ohjelman täytäntöönpanoa.

(28) Koska ohjelmasta tuettavat toimet on toteutettava lyhyessä ajassa siten, että samalla minimoidaan hakijoille aiheutuva hallinnollinen rasitus, olisi käytettävä kustannuksiin perustumatonta rahoitusta tai yksinkertaistettuja kustannusvaihtoehtoja, jos unionin rahoitus myönnetään avustuksen muodossa. Koska on tarpeen varmistaa, että pk-yrityksille, mukaan lukien innovatiiviset startup- ja scale-up-yritykset, tarjotaan nopeaa, helposti saatavilla olevaa ja tulosperusteista tukea, ohjelman puitteissa myönnettävien avustusten olisi mahdollisuuksien mukaan oltava kertakorvauksia, jotta voidaan vähentää hallinnollista rasitusta, lisätä ennustettavuutta unionin rahoituksen saajien kannalta ja antaa heille mahdollisuus keskittyä sovittujen tulosten saavuttamiseen. Unionin rahoitusta olisi myönnettävä todellisten avustuskelpoisten kustannusten korvaamisen muodossa ainoastaan silloin, jos kyseessä olevan toimen tavoitteita ei voida saavuttaa muulla tavoin.

(29) Puolustusteollisuuden toiminnassa ei noudateta tavanomaisia sääntöjä ja liiketoimintamalleja, joita sovelletaan perinteisemmillä markkinoilla. Kysynnästä vastaavat lähes yksinomaan maiden hallitukset, jotka myös valvovat kaikkea puolustustarvikkeiden ja -teknologian hankintaa, myös niiden vientiä. Sen vuoksi puolustusteollisuus, etenkään pienet ja muut kuin perinteiset puolustusalan innovoijat, ei osallistu merkittäviin omarahoitteisiin innovointihankkeisiin, ja jäsenvaltiot ja assosioituneet kolmannet maat rahoittavat usein kaikki asiaan liittyvät kustannukset. Lisäksi kyseiset toimijat kohtaavat jatkuvasti esteitä rahoituksen saannissa, mukaan lukien yhteisrahoitus, erityisesti yksityisen investointirahoituksen osalta, sellaisten riskien vuoksi, joita markkinatoimijat liittävät tällaisiin investointeihin. Sen vuoksi julkisten investointien vivuttaminen unionin puolustusteollisuuteen on ratkaisevan tärkeää, kun otetaan huomioon pakottava tarve lisätä investointeja puolustusalan innovointiin. Koska kyseisiä toimenpiteitä ei muutoin toteutettaisi, vaikuttaa perustellulta, että unionin rahoitus voi kattaa jopa 100 prosenttia ohjelman avustuskelpoisten toimien avustuskelpoisista kustannuksista, sanotun kuitenkaan rajoittamatta asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 193 artiklan soveltamista.

(30) Toimitus- ja arviointiprosessin yksinkertaistamiseksi ja nopeuttamiseksi edelleen unionin rahoitusta olisi annettava sellaisen erityisen arviointimenettelyn kautta, johon sisältyy tiettyjä myöntämispäätöksen tekemisen jälkeisiä tarkastuksia. Hakijoita olisi pyydettävä toimittamaan ehdotuksia, joihin on liitettävä lyhyt tiivistelmä. Kyseinen tiivistelmä olisi arvioitava ennen kuin ehdotuksia arvioidaan kokonaisuudessaan työohjelmassa vahvistettujen ratkaisuperusteiden mukaisesti. Kyseisen toimintatavan tarkoituksena on vähentää hakijoiden hallinnollista rasitusta ja tarjota taloudellista varmuutta mahdollisimman nopeasti samalla kun hyväksytään unionille koituva kohtuullinen taloudellinen tai oikeudellinen riski, joka on oikeassa suhteessa tavoitteisiin nähden. Unionin taloudellisia etuja olisi suojattava asianmukaisesti, eikä rahoitusta olisi annettava ennen kuin lopullinen arviointi on saatettu päätökseen.

(31) Toimitus- ja arviointiprosessin yksinkertaistamiseksi ja nopeuttamiseksi edelleen olisi voitava poiketa tietyistä muista asetuksessa (EU, Euratom) 2024/2509 säädetyistä velvoitteista. Erityisesti olisi sallittava poikkeukset kyseisen asetuksen 199, 201 ja 203 artiklasta, jotka koskevat avustushakemusten sisältöä ja arviointia, sekä kyseisen asetuksen 170 artiklan 1 kohdan b ja c alakohdasta ja 170 artiklan 2 kohdasta, jotka koskevat hankintamenettelyjä. Kyseisten poikkeusten myötä myöntämispäätökset voitaisiin tehdä ja avustussopimukset allekirjoittaa avustuskelpoisuus- ja valintaperusteiden alustavan arvioinnin perusteella ja tukeutuen tarvittaessa hakijoiden ja tarjoajien omantunnon kautta antamiin vakuutuksiin, myös valvontavaatimusten osalta, vaatimatta liiteasiakirjoja tässä vaiheessa. Lisäksi alustavan arvioinnin tulosten ilmoittamisen ja myöntämispäätöksen tekemisen aikatauluja olisi lyhennettävä ja täsmennettävä työohjelmassa, jotta komissio voi toimia viipymättä. Asiaankuuluvien perusteiden lopullinen arviointi olisi kuitenkin saatettava päätökseen neljän kuukauden kuluessa hakemusten jättämisen määräajasta. Unionin taloudellisia etuja olisi suojattava asianmukaisesti, ja maksut olisi suoritettava vasta, kun lopullinen arviointi on saatettu päätökseen.

(32) Vaihtoehtona nopeutetulle arviointimenettelylle ja jotta unioni voisi tukea innovatiivisia ratkaisuja ilman unionin tuen muodon alustavaa keinotekoista kaventamista tai rajoittamista, ohjelman olisi mahdollistettava joustavampi ja helpommin saatavilla oleva toimintatapa innovatiivisten hankkeiden ja ideoiden tunnistamiseen, valintaan ja tukemiseen, myös välineeseen perustumattomien ratkaisu- tai myöntämismenettelyjen avulla. Kyseisessä toimintatavassa ideat olisi arvioitava ja valittava sen perusteella, miten hyvin ne edistävät ohjelman tavoitteita. Ohjelman mukainen asianmukaisin ja tehokkain talousarvion toteuttamisväline, olipa kyseessä avustus, hankinta tai muu tukimuoto, olisi määritettävä vasta valintamenettelyn jälkeen ottaen huomioon kunkin hankkeen erityispiirteet, vaatimukset ja ansiot.

(33) Jotta ohjelma voi pysyä houkuttelevana laajemmalle joukolle mahdollisia hakijoita ja jotta voidaan korjata puolustusalan innovointisyklissä ilmenevä puute, on tarpeen ja oikeasuhteista sallia, että ennen avustushakemuksen jättämistä aiheutuneisiin kustannuksiin voidaan myöntää unionin rahoitusta asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 196 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Ohjelmassa keskitytään myöhäisen vaiheen kehittämistoimiin, joilla kurotaan umpeen kaupallistamisen ja hankintojen välinen kriittinen kuilu ja tuodaan uudet ja murrokselliset puolustustarvikkeet lähemmäs markkinavalmiutta ja operatiivista käyttöönottoa. Innovatiiviset yritykset, erityisesti pk-yritykset, usein käynnistävät kehittämistyön ja rahoittavat sitä itse ennen kuin virallisia rahoitusmahdollisuuksia tulee saataville. Kyseisen lähestymistavan ansiosta ohjelma voi tukea kriittisiä innovointitoimia, jotka ovat alkaneet enintään kolme kuukautta ennen ehdotuspyynnön päättymistä, ja myöntää unionin rahoitusta niiden päätökseen saattamisen nopeuttamiseksi; tällä tavoin varmistetaan jäsenvaltioiden ja assosioituneiden kolmansien maiden asevoimien kiireellisimpiin haasteisiin vastaavien tulosten oikea-aikainen tuottaminen.

(34) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2009/81/EY ([12]) säädetään erityisestä poikkeuksesta velvoitteisiin, jotka koskevat tiettyjen tutkimus- ja kehitystoimintaa sisältävien yhteistyöohjelmien puitteissa tehtäviä hankintasopimuksia. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2026/2383 ([13]) hyväksymisen jälkeen direktiivissä 2009/81/EY selvennetään, että unionin toimielinten tai elinten hallinnoima ja unionin sääntöjen mukaisesti täytäntöön pantu ja unionin talousarviosta rahoitettu tutkimus- ja kehityshanke muodostaa vähintään kahden jäsenvaltion yhdessä toteuttaman yhteistoimintaohjelman, jota voidaan jatkaa kattamaan tutkimus- ja kehitysvaiheen jälkeiset vaiheet. Tällaisessa tapauksessa myös kyseisten vaiheiden jälkeen tehdyt sopimukset olisi voitava sulkea pois. Kyseinen poissulkeminen koskee erityisesti ohjelmasta tuettujen hankkeiden yhteydessä tehtyjä sopimuksia.

([12]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/81/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, hankintaviranomaisten ja hankintayksiköiden tekemien rakennusurakoita sekä tavara- ja palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta puolustus- ja turvallisuusalalla ja direktiivien 2004/17/EY ja 2004/18/EY muuttamisesta. (EUVL L 216, 20.8.2009, s. 76, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/81/oj).

([13]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2026/2383, annettu 21 päivänä lokakuuta 2026, direktiivien 2009/43/EY ja 2009/81/EY muuttamisesta puolustukseen liittyvien tuotteiden EU:n sisäisten siirtojen yksinkertaistamisen sekä turvallisuus- ja puolustushankintojen yksinkertaistamisen osalta (EUVL L, 2026/2383, 3.11.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2026/2383/oj).

(35) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2026/467 ([14]) säädetään lainana Ukrainalle annettavasta unionin avusta, jonka tarkoituksena on antaa ennakoitavaa, jatkuvaa, joustavaa ja oikea-aikaista rahoitus- ja taloudellista apua, jotta voidaan vastata Venäjän Ukrainaa vastaan käymästä hyökkäyssodasta ja sen korvausten maksamatta jättämisestä johtuviin rahoitustarpeisiin. Kyseisen asetuksen 13 artiklan 4 kohdan f alakohdan mukaisesti puolustustarvikkeiden tuotantoon osallistuvien valmistajien ja alihankkijoiden, jotka ovat täyttäneet tiettyjen unionin puolustusohjelmien mukaiset tukikelpoisuusedellytykset, jotka vastaavat kyseisessä asetuksessa säädettyjä tukikelpoisuusedellytyksiä, voidaan katsoa täyttävän kyseisessä asetuksessa säädetyt tukikelpoisuusedellytykset. Koska ohjelmaa ei ollut perustettu kyseisen asetuksen hyväksymisajankohtana, on aiheellista muuttaa kyseistä asetusta siten, että ohjelmasta myönnettävän unionin rahoituksen saajien, jotka ovat täyttäneet vastaavat edellytykset, voidaan katsoa täyttävän kyseisen asetuksen mukaiset tukikelpoisuusedellytykset edellyttäen, että myöhemmät muutokset eivät ole asettaneet kyseisten edellytysten täyttymistä kyseenalaiseksi.

(36) Turvallisuusluokiteltujen tietojen asianmukaisen turvallisuustason varmistamiseksi on olennaisen tärkeää noudattaa yhteisöturvallisuutta koskevia vähimmäisvaatimuksia tehtäessä turvallisuusluokiteltuja rahoitussopimuksia. Tätä varten ja sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisesti jäsenvaltioiden ja assosioituneiden kolmansien maiden, joiden alueelle unionin rahoituksen saajat ovat sijoittautuneet, olisi luotava turvallisuuskehys, johon sisältyvät hankkeen turvallisuusohjeet ja niihin liittyvä turvallisuusluokitusopas, jos ohjelman täytäntöönpanoon liittyisi tai se tuottaisi turvallisuusluokittelua edellyttävää tietoa.

(37) Tätä asetusta olisi sovellettava rajoittamatta unionin kilpailusääntöjen ja erityisesti Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101–109 artiklan ja niiden säädösten soveltamista, joilla pannaan täytäntöön kyseiset artiklat.

(38) On aiheellista vahvistaa ohjelman ohjeelliset rahoituspuitteet.

(39) Asetuksessa (EU, Euratom) 2024/2509 vahvistetaan säännöt, jotka koskevat unionin yleisen talousarvion laatimista ja toteuttamista, mukaan lukien avustuksia, palkintoja, muita kuin rahallisia lahjoituksia, hankintoja, välillistä hallinnointia, rahoitusapua, rahoitusvälineitä ja talousarviotakuita koskevat säännöt.

(40) Asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 ([15]), neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 2988/95 ([16]), neuvoston asetuksen (Euratom, EY) N:o 2185/96 ([17]) ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1939 ([18]) mukaan unionin taloudellisia etuja on suojattava oikeasuhteisin toimenpitein, joita ovat muun muassa sääntöjenvastaisuuksien ja petosten ehkäisemiseen, havaitsemiseen, korjaamiseen ja tutkimiseen sekä hukattujen, aiheettomasti maksettujen tai väärinkäytettyjen varojen takaisinperintään ja soveltuvin osin hallinnollisten seuraamusten määräämiseen liittyvät toimenpiteet.

([14]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2026/467, annettu 24 päivänä helmikuuta 2026, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Ukrainan tukilainan perustamiseksi vuosiksi 2026 ja 2027 (EUVL L, 2026/467, 26.2.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2026/467/oj).

([15]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013, annettu 11 päivänä syyskuuta 2013, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta (EUVL L 248, 18.9.2013, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj).

([16]) Neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 2988/95, annettu 18 päivänä joulukuuta 1995, Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta (EYVL L 312, 23.12.1995, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj).

([17]) Neuvoston asetus (Euratom, EY) N:o 2185/96, annettu 11 päivänä marraskuuta 1996, komission paikan päällä suorittamista tarkastuksista ja todentamisista Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten ja muiden väärinkäytösten estämiseksi (EYVL L 292, 15.11.1996, s. 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj).

([18]) Neuvoston asetus (EU) 2017/1939, annettu 12 päivänä lokakuuta 2017, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisessa (EUVL L 283, 31.10.2017, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj).

(41) Asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 ja asetuksen (Euratom, EY) N:o 2185/96 nojalla Euroopan petostentorjuntavirasto (OLAF) voi tehdä tutkimuksia, joihin sisältyvät myös paikan päällä suoritettavat todentamiset ja tarkastukset, selvittääkseen, onko kyse petoksesta, lahjonnasta tai muusta laittomasta toiminnasta, joka vahingoittaa unionin taloudellisia etuja. Asetuksen (EU) 2017/1939 mukaisesti Euroopan syyttäjänvirasto (EPPO) voi tutkia unionin taloudellisiin etuihin vaikuttavia petoksia ja muuta laitonta toimintaa ja nostaa niistä syytteen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2017/1371 ([19]) säädetyllä tavalla.

(42) Asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 mukaan unionin rahoitusta saavien henkilöiden ja yhteisöjen on toimittava täydessä yhteistyössä unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi, myönnettävä komissiolle, OLAFille, EPPOlle ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimelle tarvittavat oikeudet ja pääsyvaltuudet ja varmistettava, että unionin varojen hallinnointiin osallistuvat kolmannet osapuolet myöntävät vastaavat oikeudet.

(43) Kun otetaan huomioon kiireellinen tarve tukea olennaisen tärkeitä investointeja puolustuskykyyn, erityisesti puolustusalan innovointiin akuuttien geopoliittisten haasteiden vuoksi, on aiheellista, että tämä asetus tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

(44) Koska ohjelma on suunniteltu kestoltaan ja laajuudeltaan rajoitetuksi, sen ei olisi vaikutettava mahdollisiin tuleviin unionin ohjelmiin tai välineisiin, joilla tuetaan puolustusteollisuuspolitiikkaa.

(45) Komission olisi arvioitava ohjelman vaikuttavuutta tässä asetuksessa asetettujen tavoitteiden saavuttamisen kannalta. Kyseisessä arvioinnissa olisi myös arvioitava, olisiko ohjelmassa käyttöön otettuja täytäntöönpanomekanismeja, mukaan lukien nopeutetut ratkaisu- ja myöntämismenettelyt ja joustavat unionin tuen muodot, laajennettava, mukautettava tai sisällytettävä tuleviin unionin ohjelmiin. Kyseisen arvioinnin tuloksia olisi hyödynnettävä tulevissa päätöksissä, jotka koskevat unionin tukea pk-yrityksille puolustusalan innovointiin. Tätä varten komission olisi laadittava kertomus ohjelman täytäntöönpanosta, mukaan lukien tiedot pk-yritysten osallistumisasteesta, tuettujen yhteisöjen maantieteellisestä jakautumisesta unionissa ja assosioituneissa kolmansissa maissa, tuettujen toimien temaattisesta jakautumisesta, menojen jakautumisesta ohjelmasta tuetun toimen tyypin mukaan, yksinkertaistettujen ratkaisu- ja myöntämismenettelyjen vaikuttavuudesta suhteessa nykyisten välineiden vertailuarvoihin sekä yhdistetyt tiedot ohjelmasta rahoitettujen tuotteiden käyttöönotosta. Kertomus olisi toimitettava Euroopan parlamentille ja neuvostolle. Koska puolustusalan uudet ja murrokselliset innovaatiot ovat suuririskisiä mutta niillä on paljon potentiaalia, ohjelman onnistumista olisi arvioitava kokonaisuutena.

(46) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitetta, erityisesti Euroopan puolustuksen teollisen ja teknologisen perustan kilpailukyvyn ja innovointikapasiteetin vahvistamista kaikkialla unionissa, vaan se voidaan ohjelman laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen kyseisen tavoitteen saavuttamiseksi,

([19]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/1371, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2017, unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin (EUVL L 198, 28.7.2017, s. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj).

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Kohde

Tällä asetuksella perustetaan ketterää ja nopeaa puolustusalan innovointia koskeva ohjelma, jäljempänä ’ohjelma’, 1 päivänä tammikuuta 2027 alkavaksi ja 31 päivänä joulukuuta 2027 päättyväksi kaudeksi ja vahvistetaan sen tavoitteet ja talousarvio, ohjelman puitteissa myönnettävän rahoituksen muodot ja kyseisen rahoituksen myöntämistä koskevat säännöt.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan

1) ’oikeussubjektilla’

   a) unionin oikeuden, kansallisen lainsäädännön tai kansainvälisen oikeuden perusteella muodostettua ja tunnustettua oikeushenkilöä, jolla on oikeushenkilöllisyys ja kelpoisuus toimia omissa nimissään ja käyttää oikeuksia ja jolle voidaan asettaa velvoitteita, mukaan lukien Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2025/2643 ([20]) perustettu eurooppalaisia puolustusmateriaaliohjelmia varten tarkoitettu rakenne (SEAP); tai

   b) asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 200 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettua yhteisöä, jolla ei ole oikeushenkilöllisyyttä;

2) ’määräysvallalla’ kykyä käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa oikeussubjektissa joko suoraan tai yhden tai useamman muun oikeussubjektin välityksellä;

3) ’puolustustarvikkeella’ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/43/EY ([21]) liitteessä tarkoitettuja puolustukseen liittyviä tuotteita sekä rakennusurakoita, tavaroita ja palveluja, jotka liittyvät suoraan kyseisiin tarvikkeisiin niiden kaikissa ja missä tahansa elinkaaren vaiheissa direktiivin 2009/81/EY 2 artiklan c alakohdassa tarkoitetun mukaisesti;

4) ’uudella ja murroksellisella puolustustarvikkeella’ parannettua tai täysin uutta puolustustarviketta, joka

   a) aiheuttaa radikaalin muutoksen, mukaan lukien ajattelutavan muutos puolustusasioiden käsitteessä ja toteuttamisessa, myös korvaamalla olemassa olevaa puolustusteknologiaa tai tekemällä siitä vähemmän tehokasta tai vanhentunutta, ja jonka

   b) odotetaan olevan täysin hyödynnettävissä ohjelmasta tuetun toimen päättyessä;

([20]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2025/2643, annettu 16 päivänä joulukuuta 2025, Euroopan puolustusteollisuusohjelman ja puolustustarvikkeiden oikea-aikaisen saatavuuden ja toimituksen varmistamista koskevan toimenpidekehyksen perustamisesta (EDIP-asetus) (EUVL L, 2025/2643, 29.12.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2643/oj).

([21]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/43/EY, annettu 6 päivänä toukokuuta 2009, yhteisön sisällä tapahtuvia puolustukseen liittyvien tuotteiden siirtoja koskevien ehtojen yksinkertaistamisesta (EUVL L 146, 10.6.2009, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/43/oj).

5) ’johtorakenteella’ kansallisen lainsäädännön mukaisesti nimettyä ja tarvittaessa saman oikeussubjektin toimitusjohtajalle raportoivaa oikeussubjektin elintä, jolle on annettu valtuudet määrittää oikeussubjektin strategia, tavoitteet ja yleinen johtaminen ja joka valvoo ja seuraa oikeussubjektin johdon päätöksentekoa;

6) ’tuloksilla’ kaikkia ohjelmasta tuetun toimen aineellisia tai aineettomia vaikutuksia, kuten dataa, tietämystä tai tietoja, riippumatta niiden muodosta tai luonteesta ja siitä, voidaanko ne suojata, sekä kyseisiin vaikutuksiin liittyviä oikeuksia, mukaan lukien immateriaalioikeudet;

7) ’pienillä ja keskisuurilla yrityksillä’ tai ’pk-yrityksillä’ komission suosituksen 2003/361/EY ([22]) liitteessä olevassa 2 artiklassa määriteltyjä pieniä ja keskisuuria yrityksiä;

8) ’taustatiedolla’ kaikkea ohjelman toteuttamisen kannalta tarpeellista tai hyödyllistä tietoa, joka on tuotettu ennen ohjelmasta tuettua toimea tai sen ulkopuolella, joka on toimitettu kyseistä toimea varten ja jota käytetään sen tarkoituksiin;

9) ’tulostiedoilla’ ohjelman täytäntöönpanon yhteydessä tuotettavaa dataa, tietämystä tai tietoja riippumatta niiden muodosta tai luonteesta;

10) ’assosioitumattoman kolmannen maan yhteisöllä’

a) oikeussubjektia, joka on sijoittautunut assosioitumattomaan kolmanteen maahan; tai

b) unioniin tai assosioituneeseen kolmanteen maahan sijoittautunutta oikeussubjektia, jonka johtorakenteet sijaitsevat assosioitumattomassa kolmannessa maassa.

3 artikla

Tavoitteet

1. Ohjelman yleisenä tavoitteena on tukea pk-yritysten, mukaan lukien innovatiiviset startup- ja scale-up-yritykset, valmiuksia nopeaan innovointiin, jotta voidaan toimittaa nopeasti uusia ja murroksellisia puolustustarvikkeita kustannustehokkuutta painottaen sekä vastata jäsenvaltioiden ja assosioituneiden kolmansien maiden asevoimien kohtaamiin viimeisimpiin nopeasti muuttuviin haasteisiin ja erityisesti niihin, jotka johtuvat Venäjän Ukrainaa vastaan käymästä hyökkäyssodasta. Ohjelmalla edistetään siten Euroopan puolustuksen teknologisen ja teollisen perustan kilpailukykyä ja autetaan vahvistamaan unionin puolustusteollista valmiutta samalla kun vähennetään strategisia riippuvuuksia assosioitumattomista kolmansista maista kaikilla puolustusteknologian osa-alueilla.

2. Ohjelman erityistavoitteet ovat seuraavat:

a) nopeuttaa merkittävästi pk-yritysten, myös startup-yritysten, kaikkialla unionissa kehittämien uusien ja murroksellisten puolustustarvikkeiden innovointisyklejä ottaen huomioon jäsenvaltioiden ja assosioituneiden kolmansien maiden kiireelliset tarpeet ja hyödyntäen koko unionin teollisuuden innovointipotentiaalia; sekä

b) lisätä pk-yritysten kehittämien uusien ja murroksellisten puolustustarvikkeiden käyttöönottoa jäsenvaltioissa ja assosioituneissa kolmansissa maissa sekä puolustusteollisuuden pääurakoitsijoiden, järjestelmäintegraattorien ja tärkeimpien alihankkijoiden toiminnassa, myös kohdennetun verkostoitumisen kautta, mikä tukee tällaisten pk-yritysten ulottamista kaikkialle Eurooppaan, edistää niiden sisällyttämistä puolustusalan rajatylittäviin toimitusketjuihin, parantaa tällaisten tarvikkeiden häiriönsietokykyä ja toimitusvarmuutta sekä edistää puolustusalan innovointivalmiuksia kaikkialla unionissa ja viime kädessä vahvistaa jäsenvaltioiden teknologista etulyöntiasemaa.

([22]) Komission suositus 2003/361/EY, annettu 6 päivänä toukokuuta 2003, mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä (EUVL L 124, 20.5.2003, s. 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj).

4 artikla

Talousarvio

1. Ohjeelliset rahoituspuitteet ohjelman toteuttamiseksi 1 päivän tammikuuta 2027 ja 31 päivän joulukuuta 2027 välisellä kaudella ovat 115 000 000 euroa käypinä hintoina.

2. Useamman kuin yhden varainhoitovuoden aikana toteutettavia toimintoja koskevat talousarviositoumukset voidaan jakaa usealle eri varainhoitovuodelle vuotuisiksi eriksi.

3. Unionin talousarvioon voidaan tarvittavien kulujen kattamiseksi sisällyttää määrärahoja myös vuoden 2027 jälkeen, jotta voidaan hallinnoida ohjelmasta tuettuja toimia, joita ei ole saatu päätökseen ohjelman päättymiseen mennessä, ja jotta katetaan kriittisiin operatiivisiin toimiin ja palveluihin liittyvät kulut.

4. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuja rahoituspuitteita ja 5 artiklassa tarkoitettuja lisärahoitusosuuksia voidaan käyttää myös ohjelman täytäntöönpanoa koskevaan tekniseen ja hallinnolliseen apuun, kuten valmistelu-, seuranta-, valvonta-, tarkastus- ja arviointitoimiin, mukaan lukien organisaatiotason tietotekniikkajärjestelmien ja -alustojen suunnittelu, perustaminen, testaus ja sertifiointi, käyttö ja ylläpito, sekä tiedotus- ja viestintätoimiin, mukaan lukien yhteisöviestintä unionin poliittisista painopisteistä, sekä kaikkiin muihin tekniseen ja hallinnolliseen apuun tai henkilöstöön liittyviin menoihin, joita komissiolle aiheutuu ohjelman hallinnoinnista.

5 artikla

Muut resurssit

1. Jäsenvaltiot, unionin toimielimet, elimet ja virastot, kolmannet maat, kansainväliset järjestöt, kansainväliset rahoituslaitokset tai muut kolmannet osapuolet voivat suorittaa lisärahoitusosuuksia tai osoittaa ylimääräisiä muita kuin rahallisia panoksia ohjelmaan tai mihin tahansa tämän asetuksen 3 artiklassa tarkoitettuun erityiseen toimeen tai erityistavoitteeseen. Lisärahoitusosuudet ovat asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 21 artiklan 2 kohdan a, d tai e alakohdassa tai 21 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuja ulkoisia käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja.

2. Jäsenvaltioille yhteistyöhön perustuvan hallinnoinnin puitteissa myönnettyjä varoja voidaan asianomaisen jäsenvaltion pyynnöstä siirtää ohjelman käyttöön, jollei Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1060 ([23]) asiaankuuluvissa säännöksissä vahvistetuista edellytyksistä muuta johdu. Komissio käyttää kyseisiä varoja suoraan asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 62 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan mukaisesti tai välillisesti saman asetuksen 62 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdan mukaisesti. Kyseiset varat on käytettävä asianomaisen jäsenvaltion hyväksi. Jos komissio ei ole tehnyt ohjelman käyttöön asetettujen lisämäärien osalta oikeudellista sitoumusta suoran tai välillisen hallinnoinnin puitteissa, vastaavat sitomattomat määrät voidaan asianomaisen jäsenvaltion pyynnöstä siirtää takaisin rahoituslähteenä oleviin ohjelmiin asetuksessa (EU) 2021/1060 vahvistettujen edellytysten mukaisesti.

([23]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1060, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä ja varainhoitosäännöistä sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista varainhoitosäännöistä (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

6 artikla

Vaihtoehtoinen, yhdistetty ja kumulatiivinen rahoitus

1. Ohjelma pannaan täytäntöön synergiassa muiden unionin ohjelmien kanssa. Toimi, joka on saanut rahoitusta jostakin muusta unionin ohjelmasta, voi saada rahoitusta myös tästä ohjelmasta edellyttäen, että kyseisillä rahoitusosuuksilla ei kateta samoja kustannuksia. Asiaankuuluvan unionin ohjelman sääntöjä sovelletaan vastaavaan rahoitusosuuteen tai minkä tahansa rahoitukseen osallistuvan unionin ohjelman yhtä sääntökokonaisuutta voidaan soveltaa kaikkiin rahoitusosuuksiin, jolloin voidaan tehdä yksi ainoa oikeudellinen sitoumus. Jos unionin rahoitusosuus perustuu avustuskelpoisiin kustannuksiin, unionin talousarviosta myönnettävä kumulatiivinen tuki ei ylitä toimen tukikelpoisia kokonaiskustannuksia, ja se voidaan laskea määräsuhteen mukaisesti tukiehtoja koskevissa asiakirjoissa vahvistetulla tavalla.

2. Ohjelman mukaiset ratkaisu- ja myöntämismenettelyt voidaan toteuttaa suoraan tai välillisesti hallinnoiden yhdessä jäsenvaltioiden, unionin toimielinten, elinten ja virastojen, kolmansien maiden, kansainvälisten järjestöjen, kansainvälisten rahoituslaitosten tai muiden kolmansien osapuolten kanssa edellyttäen, että unionin taloudelliset edut suojataan. Kyseisiin menettelyihin sovelletaan samoja sääntöjä, ja niiden pohjalta tehdään vain yksi oikeudellinen sitoumus. Tätä varten yhteiseen ratkaisu- tai myöntämismenettelyyn osallistuvat kumppanit voivat asettaa varoja ohjelman käyttöön tämän asetuksen 5 artiklan mukaisesti. Kumppaneille voidaan myös tarvittaessa antaa tehtäväksi ratkaisu- tai myöntämismenettelyn toteuttaminen asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 62 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti. Sovellettaessa kyseisen asetuksen 153 artiklan 3 kohtaa yhteisissä ratkaisu- tai myöntämismenettelyissä arviointikomitea voi koostua osittain jäsenistä, jotka ovat kumppaneiden edustajia kyseisessä menettelyssä.

7 artikla

Ohjelmaan assosioituneet kolmannet maat

1. Ohjelma tai 10 artiklassa tarkoitetut erityistoimet voidaan avata seuraavien kolmansien maiden täydelle tai osittaiselle ohjelmaan assosioitumiselle 3 artiklassa vahvistettujen tavoitteiden sekä asiaa koskevien kansainvälisten sopimusten tai kyseisessä sopimuksissa tehtyjen päätösten mukaisesti:

a) Euroopan vapaakauppaliiton jäsenet, jotka ovat Euroopan talousalueen jäseniä;

b) Ukraina EU:n ja Ukrainan assosiaatiosopimuksessa vahvistettujen edellytysten mukaisesti.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen maiden kanssa tehtävissä ohjelmaan osallistumista koskevissa assosiaatiosopimuksissa

a) varmistetaan oikeudenmukainen tasapaino ohjelmaan osallistuvan kolmannen maan maksamien rahoitusosuuksien ja sen saamien hyötyjen välillä;

b) vahvistetaan ohjelmaan osallistumisen edellytykset, mukaan lukien ohjelmaa ja sen yleisiä hallintokustannuksia koskevien, toiminnallisesta rahoitusosuudesta ja osallistumismaksusta koostuvien rahoitusosuuksien laskentatapa;

c) ei siirretä kolmannelle maalle ohjelmaa koskevaa päätösvaltaa;

d) taataan unionin oikeus varmistaa varainhoidon moitteettomuus ja suojata taloudellisia etujaan; sekä

e) varmistetaan turvallisuuteen ja yleiseen järjestykseen liittyvien unionin etujen suojaaminen.

3. Sovellettaessa edellä olevaa 2 kohdan d alakohtaa assosioituneen kolmannen maan on

a) myönnettävä asetuksissa (EU, Euratom) 2024/2509 ja (EU, Euratom) N:o 883/2013 edellytetyt tarvittavat oikeudet ja pääsyvaltuudet;

b) varmistettava, että täytäntöönpanopäätökset, joissa määrätään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 299 artiklan nojalla maksuvelvollisuudesta, sekä Euroopan unionin tuomioistuimen tuomiot ja määräykset ovat täytäntöönpanokelpoisia; ja

c) varmistettava, että sen toimivaltaiset viranomaiset tekevät unionin taloudellisia etuja vahingoittavien rikosten tutkinnassa ja syytteeseenpanossa yhteistyötä Euroopan syyttäjäviraston (EPPO) kanssa sovellettavien kansainvälisten sopimusten tai muiden sovellettavien sääntöjen mukaisesti.

8 artikla

Täytäntöönpano ja unionin rahoituksen muodot

1. Ohjelman toteutuksessa käytetään asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 mukaisesti joko suoraa hallinnointia tai välillistä hallinnointia kyseisen asetuksen 62 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen yhteisöjen kanssa.

2. Asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 mukaisesti unionin rahoitusta voidaan myöntää missä tahansa muodossa.

3. Asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 196 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan a alakohdan mukaisesti rahoitusosuuksilla voidaan silloin, kun se on asianmukaista ja tarpeen toimen toteuttamisen kannalta, kattaa ohjelmasta tuettuja toimia, jotka on aloitettu, ja kustannuksia, jotka ovat aiheutuneet ennen kyseisiä toimia koskevan ehdotuksen jättämispäivää edellyttäen, että kyseiset toimet eivät ole alkaneet yli kolme kuukautta ennen ehdotuspyynnön päättymistä ja että niitä ei ole saatettu päätökseen ennen avustussopimuksen allekirjoittamista.

4. Jos unionin rahoitusta myönnetään avustuksina, se myönnetään kustannuksiin perustumattomana rahoituksena tai yksinkertaistettujen kustannusvaihtoehtojen muodossa asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 mukaisesti. Ohjelmasta myönnettävät avustukset myönnetään kertakorvauksina aina kun se on mahdollista. Todelliset avustuskelpoiset kustannukset voidaan korvata vain, jos ohjelmasta tuetun toimen tavoitteita ei voida muutoin saavuttaa.

5. Arviointikomiteaa voivat asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 153 artiklan 3 kohdan mukaisesti avustaa ulkopuoliset asiantuntijat, joilla on voimassa oleva henkilöturvallisuusselvitys, jos työohjelma sitä edellyttää. Poiketen siitä, mitä kyseisen asetuksen 242 artiklassa säädetään, riippumattomien asiantuntijoiden luetteloa ei julkaista.

9 artikla

Avustuskelpoisuus

1. Avustuskelpoisuusperusteet vahvistetaan asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 mukaisesti tämän asetuksen 3 artiklassa säädettyjen tavoitteiden saavuttamisen tukemiseksi, ja niitä sovelletaan kaikkiin ohjelman puitteissa toteutettaviin ratkaisu- ja myöntämismenettelyihin.

2. Ratkaisu- ja myöntämismenettelyissä unionin rahoitusta voidaan myöntää seuraaville oikeussubjekteille:

a) johonkin jäsenvaltioon sijoittautuneet yhteisöt;

b) johonkin assosioituneeseen kolmanteen maahan sijoittautuneet yhteisöt;

c) kansainväliset järjestöt;

d) SEAPit.

3. Ohjelmasta tuettujen 10 artiklassa tarkoitettujen toimien osalta, lukuun ottamatta 10 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettuja toimia, unionin rahoituksen saajien, jäljempänä ’rahoituksen saajat’, on oltava pk-yrityksiä.

4. Edellä 10 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettuja toimia lukuun ottamatta rahoituksen saajien on

a) oltava sijoittautuneita unioniin tai assosioituneeseen kolmanteen maahan; ja

b) niiden johtorakenteiden on sijaittava unionissa tai assosioituneessa kolmannessa maassa.

5. Rahoituksen saajat eivät saa olla assosioitumattoman kolmannen maan eivätkä assosioitumattoman kolmannen maan yhteisön määräysvallassa.

6. Rahoituksen saajien infrastruktuurin, välineiden, omaisuuden ja resurssien, joita käytetään kyseisen ohjelmasta tuetun toimen tarkoituksiin, on sijaittava jäsenvaltion tai assosioituneen kolmannen maan alueella toimen koko keston ajan.

7. Jos ohjelmasta tuetun toimeen osallistuvilla rahoituksen saajilla ei ole helposti saatavilla olevia vaihtoehtoja tai asiaankuuluvia infrastruktuuria, välineitä, omaisuutta ja resursseja unionissa tai assosioituneessa kolmannessa maassa, ne voivat käyttää infrastruktuuriaan, välineitään, omaisuuttaan ja resurssejaan, jotka sijaitsevat tai joita pidetään jäsenvaltioiden tai assosioituneiden kolmansien maiden alueen ulkopuolella, edellyttäen, että tämä käyttö ei ole ristiriidassa unionin eikä sen jäsenvaltioiden turvallisuus- ja puolustusetujen kanssa, mukaan lukien hyvien naapuruussuhteiden periaatteen noudattaminen, ja että käyttö on 3 artiklassa vahvistettujen tavoitteiden mukaista. Kustannukset, jotka liittyvät tällaisia infrastruktuuria, välineitä, omaisuutta tai resursseja käyttäviin toimiin, eivät ole avustuskelpoisia ohjelman mukaisesti.

8. Oikeussubjektien voidaan katsoa täyttävän tässä artiklassa tarkoitetut avustuskelpoisuusedellytykset, jos ne ovat täyttäneet vastaavat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) 2018/1092 ([24]), (EU) 2021/697, (EU) 2023/1525 ([25]), (EU) 2023/2418 ([26]) tai (EU) 2025/2643 tai neuvoston asetuksen (EU) 2025/1106 ([27]) mukaiset edellytykset, edellyttäen, että myöhemmät muutokset eivät aseta kyseenalaiseksi kyseisten edellytysten täyttymistä.

9. Unionin rahoitusta ei myönnetä seuraaville toimille:

a) toimet tai toimien osat, jotka on jo kokonaan rahoitettu muista julkisista tai yksityisistä lähteistä;

b) sellaisten tuotteiden ja teknologioiden kehittämistä koskevat toimet, joiden käyttö, kehittäminen tai tuotanto on sovellettavan kansainvälisen oikeuden mukaan kielletty;

c) toimet sellaisten tappavien autonomisten aseiden kehittämiseksi, joissa ihminen ei voi merkityksellisesti vaikuttaa päätöksiin kohteiden valinnasta ja voimankäytöstä tehtäessä ihmisiin kohdistuvia iskuja, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mahdollisuutta antaa unionin rahoitusta toimiin varhaisvaroitusjärjestelmien ja vastatoimenpiteiden kehittämiseksi puolustustarkoituksiin;

d) rypäleammuksiin liittyvät toimet.

10 artikla

Avustuskelpoiset toimet

1. Toimilla, jotka voivat saada rahoitusta ohjelmasta, on pantava täytäntöön 3 artiklassa vahvistetut tavoitteet, ja ne voivat olla muodoltaan seuraavia tai niiden yhdistelmiä:

a) tuki uusien ja murroksellisten puolustustarvikkeiden ja tarvittaessa niiden tuottamiseen tarvittavien komponenttien nopealle kehittämiselle, myös silloin, kun kyseiset tarvikkeet perustuvat sellaisten siviiliteknologioiden integrointiin ja mukauttamiseen, joilla on puolustustarkoituksiin soveltuvaa kaksikäyttöpotentiaalia;

b) tuki uusien ja murroksellisten puolustustarvikkeiden markkinoille saattamiselle, myös tukemalla kysynnän yhdistämistä sekä hyödyntämällä erillistä ja toistuvaa kenttätestausta ja demonstrointia, johon loppukäyttäjät osallistuvat ja josta he antavat palautetta, erityisesti kumppanuuksien etsimisen avulla;

c) tuki yhteisön sijoittautumispaikan tai sen johtorakenteen siirtämiselle unioniin tai assosioituneeseen kolmanteen maahan a ja b alakohdassa tarkoitettujen toimien tehokasta täytäntöönpanoa varten, jos yhteisö on ollut aiemmin sijoittautuneena tai sen johtorakenne on sijainnut assosioitumattomassa kolmannessa maassa;

([24]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1092, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2018, Euroopan puolustusteollisen kehittämisohjelman perustamisesta unionin puolustusteollisuuden kilpailukyvyn ja innovointikapasiteetin tukemiseksi (EUVL L 200, 7.8.2018, s. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1092/oj).

([25]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/1525, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2023, ampumatarviketuotannon tukemisesta (ASAP) (EUVL L 185, 24.7.2023, s. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1525/oj).

([26]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/2418, annettu 18 päivänä lokakuuta 2023, välineen perustamisesta Euroopan puolustusteollisuuden vahvistamiseksi yhteistoiminnallisten hankintojen avulla (EDIRPA) (EUVL L, 2023/2418, 26.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2418/oj).

([27]) Neuvoston asetus (EU) 2025/1106, annettu 27 päivänä toukokuuta 2025, välineen perustamisesta Euroopan turvallisuuden edistämiseksi Euroopan puolustusteollisuutta vahvistamalla (SAFE) (EUVL L, 2025/1106, 28.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj).

d) sellaisten toimien tukeminen, jotka ovat tarpeen a ja b alakohdassatarkoitettujen toimien tehokasta täytäntöönpanoa varten, mukaan lukien muun muassa

i) pätevyys;

ii) sertifiointi;

iii) infrastruktuurin saatavuus;

iv) innovatiivisen valmistuskapasiteetin ja -prosessien saatavuus;

v) investointivalmiuden tukeminen;

vi) osaamisen kehittäminen;

vii) tutkimuksia koskeva hankinta; ja

viii) ekosysteemien kehittäminen ja toimien vahvistaminen, mukaan lukien tuki pk-yritysten ja Euroopan puolustusteollisuuden pääurakoitsijoiden, järjestelmäintegraattorien ja tärkeimpien alihankkijoiden väliselle yhteistyölle.

2. Ohjelmasta voidaan tukea toimia, jotka koskevat nykyisten puolustustarvikkeiden ja -teknologioiden nopeaa parannusta edellyttäen, että assosioitumaton kolmas maa tai assosioitumattoman kolmannen maan yhteisö ei rajoita suoraan tai välillisesti yhden tai useamman muun oikeussubjektin välityksellä olemassa olevan tiedon, teollisuus- ja tekijänoikeuksien tai muiden parannustoimen toteuttamiseksi tarvittavien oikeuksien käyttöä, jos kyseinen rajoitus estäisi toimen tehokkaan toteuttamisen.

3. Rahoituksen saajilla on mahdollisuuksien ja tarpeen mukaan oltava nopeutettu pääsy unionin testaus- ja kokeilulaitoksiin ja EU:n puolustusalan innovaatiojärjestelmän (EUDIS) yrityskiihdyttämöön.

4. Ohjelmasta tuettavat toimet eivät saa vaarantaa unionin ja sen jäsenvaltioiden turvallisuus- ja puolustusetuja, sellaisina kuin ne on vahvistettu yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan (YUTP) yhteydessä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen V osaston nojalla, mukaan lukien hyvien naapuruussuhteiden periaatteen kunnioittaminen.

11 artikla

Ratkaisuperusteet

1. Siltä osin kuin se on merkityksellistä ja asianmukaista, ratkaisuperusteet vahvistetaan ratkaisu- ja myöntämismenettelyn luonteesta riippuen ja asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 mukaisesti tämän asetuksen 16 artiklassa tarkoitetussa työohjelmassa, ja niissä otetaan huomioon seuraavat seikat:

a) murrokselliset mahdollisuudet puolustusalalla; niitä arvioidaan sen perusteella, missä määrin ehdotettu ratkaisu poikkeaa nykyisistä teknologisista perusurista;

b) ehdotuksen laatu ja hakijan kyky toteuttaa 10 artiklassa tarkoitettu toimi;

c) vaikutukset puolustusalalla ottaen huomioon jäsenvaltioiden ja assosioituneiden kolmansien maiden tarpeet, erityisesti kustannustehokkuuden, toimitusnopeuden ja operatiivisen käyttövalmiuden sekä tarvittaessa myös kyberturvallisuuden häiriönsietokyvyn osalta.

2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen seikkojen lisäksi 16 artiklassa tarkoitetuissa työohjelmissa voidaan ottaa huomioon myös uusien ja murroksellisten puolustustarvikkeiden ja -teknologioiden toimitusketjujen toimitusvarmuuden lisääntyminen.

3. Edellä 16 artiklassa tarkoitetussa työohjelmassa vahvistetaan lisätietoja tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen ratkaisuperusteiden soveltamisesta ottaen huomioon ehdotuspyynnön tavoitteet sekä valinta- ja arviointimenettelyt.

12 artikla

Valinta- ja ratkaisu- ja myöntämismenettely

1. Sen varmistamiseksi, että 10 artiklassa tarkoitetut toimet voidaan toteuttaa tehokkaasti ilman aiheetonta viivytystä, työohjelmassa voidaan yksilöidä suoraan tai välillisesti hallinnoitavat ratkaisu- ja myöntämismenettelyt, joihin sovelletaan nopeutettua ja yksinkertaistettua menettelyä.

2. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 199, 201 ja 203 artiklassa säädetään avustusten osalta ja siitä, mitä kyseisen asetuksen 170 artiklan 1 kohdan b ja c alakohdassa sekä 170 artiklan 2 kohdassa säädetään hankintojen osalta, työohjelmassa voidaan määrätä, että siinä yksilöityjen ratkaisu- ja myöntämismenettelyjen tapauksessa sovelletaan seuraavia edellytyksiä:

a) myöntämispäätöstä ja oikeudellisten sitoumusten allekirjoittamista koskevat vaatimukset on rajoitettava ratkaisu- ja poissulkemisperusteiden alustavaan arviointiin;

b) myöntämispäätös voidaan tehdä yksinomaan hakijoiden ja tarjoajien valinta- ja avustuskelpoisuusperusteista antaman oman ilmoituksen perusteella, erityisesti valvonnan osalta, pyytämättä vastaavia liiteasiakirjoja ennakkoarvioinnin aikana;

c) komissio saattaa lopullisen arvioinnin päätökseen ilman aiheetonta viivytystä;

d) alustavan arvioinnin tulokset on ilmoitettava hakijoille ja tarjoajille työohjelmassa asetetussa määräajassa; ja

e) myöntämispäätös on tehtävä työohjelmassa asetetussa määräajassa.

3. Jos 2 kohdan c alakohdassa tarkoitetussa lopullisessa arvioinnissa todetaan, että rahoituksen saaja ei täytä kaikkia avustuskelpoisuus- ja valintaperusteita, oikeudellinen sitoumus raukeaa. Maksut suoritetaan vasta, kun lopullinen arviointi on saatettu päätökseen.

4. Työohjelmassa voidaan perustaa kohdennettuja kaksivaiheisia alhaalta ylöspäin suuntautuvia ratkaisu- ja myöntämismenettelyjä seuraavien sääntöjen mukaisesti:

a) ensimmäisessä vaiheessa

i) voidaan käynnistää kiinnostuksenilmaisupyyntö täsmentämättä, minkä tyyppisiä toimia se koskee tai millaista talousarvion toteuttamisvälinettä käytetään, jotta hakijat ja tarjoajat voivat jättää hanke-ehdotuksia tai tarjouksia tavaroista, urakoista tai palveluista, jotka voisivat edistää tämän asetuksen tavoitteiden saavuttamista 16 artiklassa tarkoitetussa työohjelmassa esitetyn mukaisesti;

ii) ehdotukset ja tarjoukset arvioidaan ja asetetaan paremmuusjärjestykseen työohjelmassa esitettyjen yhteisten ratkaisuperusteiden, kuten niiden tavoitteiden saavuttamista koskevan suhteellisen vaikutuksen, perusteella;

iii) arviointikomitea määrittää sopivimman talousarvion toteuttamisvälineen suoran tai välillisen hallinnoinnin avulla ja ehdottaa unionin rahoitusosuuden enimmäismäärää ja muotoa;

b) toisessa vaiheessa hakijoita ja tarjoajia, joiden hankkeet tai tarjoukset on arvioitu, pyydetään mukauttamaan ja täydentämään ehdotuksiaan tai tarjouksiaan käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa arviointikomitean päätelmien mukaisesti.

5. Niiden asioiden osalta, jotka eivät kuulu 4 kohdan soveltamisalaanratkaisu- ja myöntämismenettely toteutetaan asetuksessa (EU, Euratom) 2024/2509 vahvistettujen, asianomaiseen talousarvion toteuttamisvälineeseen sovellettavien sääntöjen mukaisesti.

6. Komissio myöntää ohjelmasta annettavan rahoituksen täytäntöönpanosäädöksillä. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 17 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

13 artikla

Kannustinmekanismi

1. Poiketen siitä, mitä 9 artiklassa säädetään, työohjelmassa voidaan määrätä, että ratkaisu- ja myöntämismenettely toteutetaan kannustinmekanismina, jonka mukaisesti ohjelmaan osallistuvien oikeussubjektien sijoittautumispaikkaan tai niiden johtorakenteen sijaintiin liittyvien avustuskelpoisuusperusteiden soveltaminen voidaan väliaikaisesti ja ehdollisesti keskeyttää.

2. Avustuskelpoisuusperusteet, joiden soveltaminen on keskeytetty tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti, on täytettävä ja niiden noudattamista on arvioitava asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 2 artiklan 39 alakohdassa tarkoitetussa oikeudellisessa sitoumuksessa asetetussa määräajassa. Unionin rahoitusta myönnetään, kun kaikki avustuskelpoisuusperusteet on täytetty.

3. Jos avustuskelpoisuusperusteet, joiden soveltaminen on väliaikaisesti keskeytetty 1 kohdan mukaisesti, eivät täyty 2 kohdassa tarkoitetussa oikeudellisessa sitoumuksessa asetetussa määräajassa, ohjelmasta tuettua toimea ei pidetä avustuskelpoisena ja mahdollinen unionin rahoitus peritään kokonaisuudessaan takaisin.

4. Jos ratkaisu- ja myöntämismenettely toteutetaan kannustimiin perustuvana toimenpiteenä, ennakkomaksuja ei makseta.

5. Työohjelmassa on vahvistettava erityiset määrärahat 1 kohdan mukaisille kannustintoimenpiteinä toteutettaville ratkaisu- ja myöntämismenettelyille. Kyseiset määrärahat muodostavat rajallisen osuuden ohjelman talousarviosta, jotta voidaan säilyttää kyseisen tuen kohdennettu ja poikkeuksellinen luonne.

14 artikla

Unionin rahoitusosuudet

Ohjelmasta voidaan rahoittaa jopa 100 prosenttia avustuskelpoisista kustannuksista, sanotun kuitenkaan rajoittamatta asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 193 artiklan soveltamista.

15 artikla

Tulosten omistusoikeus

1. Assosioitumattomat kolmannet maat tai assosioitumattomien kolmansien maiden yhteisöt eivät saa valvoa tai rajoittaa suoraan tai välillisesti yhden tai useamman muun oikeussubjektin välityksellä ohjelmasta tukea saaneiden toimien tuloksia, myöskään teknologian siirron osalta.

2. Tämä asetus ei vaikuta jäsenvaltioiden harkintavaltaan niiden sotilasteknologian ja puolustustarvikkeiden vientipolitiikan osalta.

3. Teknologian siirroissa on noudatettava kaikilta osin direktiivin 2009/43/EY ja tarvittaessa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/821 ([28]) säännöksiä.

4. Edellä olevan 2 kohdan soveltamista rajoittamatta sellainen mahdollinen omistusoikeuden siirto tai yksinomaisen lisenssin myöntäminen assosioitumattomalle kolmannelle maalle tai assosioitumattoman kolmannen maan yhteisölle ohjelman puitteissa saavutettujen tuloksien osalta, joka tapahtuu kolmen vuoden kuluessa toimen loppumaksusta, on ilmoitettava etukäteen komissiolle, ja asianomaisen jäsenvaltion tai assosioituneen kolmannen maan viranomaisten on hyväksyttävä se etukäteen edellytyksin, joilla varmistetaan unionin ja sen jäsenvaltioiden turvallisuus- ja puolustusetujen suojaaminen. Jos tällainen omistusoikeuden siirto tai yksinomaisen lisenssin myöntäminen on ristiriidassa unionin ja sen jäsenvaltioiden turvallisuus- ja puolustusetujen kanssa tai 3 artiklassa vahvistettujen tavoitteiden kanssa, ohjelmasta myönnetty tuki on maksettava takaisin.

5. Jos unioni tilaa tutkimuksen julkisena hankintana, kaikilla jäsenvaltioilla ja assosioituneilla kolmansilla mailla on oikeus saada kirjallisesta pyynnöstä maksutta ei-yksinomainen lisenssi käyttää tutkimusta.

6. Jos unionin rahoitusta myönnetään avustuksena, unionin toimielimillä, elimillä tai laitoksilla sekä avustuksen myöntävillä viranomaisilla on pyynnöstä oikeus käyttää tuloksia ilman rojaltimaksua siten, että se ei vaikuta tulosten omistusoikeuteen eikä taustatietoihin liittyviin teollis- ja tekijänoikeuksiin, yksinomaan niiden toimivaltaan kuuluvilla aloilla toteutettavien nykyisten politiikkojen tai ohjelmien laatimista, täytäntöönpanoa ja seurantaa varten. Tällaiset käyttöoikeudet on rajoitettava koskemaan muuta kuin kaupallisessa tai kilpailutarkoituksessa tapahtuvaa käyttöä.

16 artikla

Työohjelma

1. Ohjelma toteutetaan asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 110 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla työohjelmalla.

2. Työohjelmassa vahvistetaan yksityiskohtaisesti ohjelmasta tuettavien toimien luokat ja aihealueet. Kyseisten luokkien on oltava 3 artiklassa vahvistettujen tavoitteiden mukaisia.

3. Työohjelmassa esitetyt haasteet on asetettava etusijajärjestykseen useiden jäsenvaltioiden yhteisten kiireellisten ja etusijalle asetettuja voimavaroja koskevien tarpeiden perusteella.

([28]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/821, annettu 20 päivänä toukokuuta 2021, kaksikäyttötuotteiden vientiä, välitystä, teknistä apua, kauttakulkua ja siirtoa koskevan unionin valvontajärjestelmän perustamisesta (EUVL L 206, 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/821/oj).

4. Lukuun ottamatta 12 artiklan 4 kohdassa säädettyä ratkaisu- ja myöntämismenettelyä työohjelmiin on tarvittaessa sisällyttävä toiminnalliset vaatimukset, ja niissä on täsmennettävä 8 artiklan mukainen unionin rahoituksen muoto rajoittamatta kuitenkaan kilpailua ehdotuspyyntövaiheessa.

5. Komissio hyväksyy työohjelman täytäntöönpanosäädöksellä. Kyseinen täytäntöönpanosäädös hyväksytään 17 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

17 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.

2. Euroopan ulkosuhdehallintoa ja Euroopan puolustusvirastoa pyydetään osallistumaan komitean kokouksiin tarkkailijoina sekä esittämään näkemyksiään ja tarjoamaan asiantuntemustaan komitean työhön.

3. Komissio voi omasta aloitteestaan tai yhden tai useamman jäsenvaltion pyynnöstä kutsua tarvittaessa assosioituneiden kolmansien maiden edustajia osallistumaan komitean kokouksiin. Assosioituneiden kolmansien maiden edustajat eivät saa olla läsnä komitean äänestyksissä eivätkä osallistua niihin.

4. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.

5. Jos komitea ei anna lausuntoa, komissio ei hyväksy ehdotusta täytäntöönpanosäädökseksi, ja tuolloin sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklan 4 kohdan kolmatta alakohtaa.

18 artikla

Suhde direktiiviin 2009/81/EY

Ohjelmasta tuetusta toimesta tai hankkeesta, joka on saanut asetuksen (EU) 2024/795 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti suvereniteettimerkin ja sen jälkeen tämän asetuksen 6 artiklan mukaista jäsenvaltion rahoitusta, tuloksena olevaa puolustustarviketta koskevaa jäsenvaltion tekemää hankintasopimusta pidetään direktiivin 2009/81/EY 13 artiklan c alakohdassa tarkoitetun tutkimukseen ja kehitykseen perustuvan yhteistyöohjelman puitteissa tehtynä hankintasopimuksena.

19 artikla

Asetuksen (EU) 2024/795 muuttaminen

Korvataan asetuksen (EU) 2024/795 4 artiklan 1 kohta seuraavasti:

”1. Komissio myöntää jotakin STEP-kehysvälineen tavoitetta edistäville hankkeille suvereniteettimerkin edellyttäen, että hanke on arvioitu ja se täyttää Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) 2021/522, (EU) 2021/694, (EU) 2021/695 (EU) 2021/697 tai (EU) 2026/2387 (*) tai komission delegoidun asetuksen (EU) 2019/856 (**) mukaisessa ehdotuspyynnössä vahvistetut vähimmäislaatuvaatimukset, erityisesti tukikelpoisuus-, poissulkemis- ja myöntämisperusteet.

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2026/2387, annettu 21 päivänä lokakuuta 2026, ketterää ja nopeaa puolustusalan innovointia koskevan ohjelman (AGILE) perustamisesta ja asetusten (EU) 2024/795 ja (EU) 2026/467 muuttamisesta (EUVL L, 2026/2387, 3.11.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2026/2387/oj).

(**) Komission delegoitu asetus (EU) 2019/856, annettu 26 päivänä helmikuuta 2019, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY täydentämisestä innovaatiorahaston toiminnan osalta (EUVL L 140, 28.5.2019, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/856/oj).”.

20 artikla

Asetuksen (EU) 2026/467 muuttaminen

Korvataan asetuksen (EU) 2026/467 13 artiklan 4 kohdan f alakohta seuraavasti:

”f) Puolustustarvikkeiden tuotantoon osallistuvien valmistajien ja alihankkijoiden voidaan katsoa täyttävän tässä kohdassa tarkoitetut tukikelpoisuusedellytykset, jos ne ovat täyttäneet vastaavat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) 2018/1092 ([1])*, (EU) 2021/697 ([2])*, (EU) 2023/1525 ([3])*, (EU) 2023/2418 ([4])* tai (EU) 2026/2387 ([5])* taikka neuvoston asetuksen (EU) 2025/1106 mukaiset edellytykset ja edellyttäen, että myöhemmät muutokset eivät aseta kyseenalaiseksi kyseisten edellytysten täyttymistä.

([1])* Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1092, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2018, Euroopan puolustusteollisen kehittämisohjelman perustamisesta unionin puolustusteollisuuden kilpailukyvyn ja innovointikapasiteetin tukemiseksi (EUVL L 200, 7.8.2018, s. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1092/oj).

([2])* Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/697, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2021, Euroopan puolustusrahaston perustamisesta ja asetuksen (EU) 2018/1092 kumoamisesta EUVL L 170, 12.5.2021, s. 149, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj

([3])* Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/1525, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2023, ampumatarvikeketuotannon tukemisesta (ASAP) (EUVL L 185, 24.7.2023, s. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1525/oj

([4])* Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/2418, annettu 18 päivänä lokakuuta 2023, välineen perustamisesta Euroopan puolustusteollisuuden vahvistamiseksi yhteistoiminnallisten hankintojen avulla (EDIRPA) (EUVL L, 2023/2418, 26.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2418/oj).

([5])* Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2026/2387, annettu 21 päivänä lokakuuta 2026, ketterää ja nopeaa puolustusalan innovointia koskevan ohjelman (AGILE) perustamisesta ja asetusten (EU) 2024/795 ja (EU) 2026/467 muuttamisesta (EUVL L, 2026/2387, 3.11.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2026/2387/oj).”.

21 artikla

Turvallisuusluokiteltuja tietoja koskevien sääntöjen soveltaminen

1. Tämän asetuksen täytäntöönpanemiseksi

a) jäsenvaltioiden ja assosioituneiden kolmansien maiden, joiden alueelle rahoituksen saajat ovat sijoittautuneet, on arvioitava ohjelmasta tuettujen toimien täytäntöönpanon aikana käsiteltyjen tausta-aineiston ja tulosaineiston arkaluonteisuus;

b) jos tällaisilla tiedoilla on kansallinen turvallisuusluokitus, a alakohdassa tarkoitettujen jäsenvaltioiden ja assosioituneiden kolmansien maiden on vahvistettava asianmukainen turvallisuuskehys kansallisten lakiensa ja asetustensa mukaisesti;

c) kunkin jäsenvaltion on varmistettava EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojan taso, joka vastaa neuvoston päätöksessä 2013/488/EU ([29]) vahvistettuja turvallisuussääntöjä;

d) komissio suojaa ohjelman yhteydessä toimitetut turvallisuusluokitellut tiedot komission päätöksessä (EU, Euratom) 2015/444 ([30]) säädettyjen turvallisuussääntöjen mukaisesti.

2. Komissio asettaa saataville akkreditoidun turvallisen tietojenvaihtojärjestelmän helpottaakseen turvallisuusluokiteltujen ja arkaluonteisten tietojen vaihtoa komission sekä jäsenvaltioiden ja assosioituneiden kolmansien maiden välillä ja tarvittaessa rahoituksen hakijoiden ja saajien kanssa. Kyseisessä järjestelmässä otetaan huomioon jäsenvaltioiden kansalliset turvallisuussäännöt.

22 artikla

Auditoinnit

Henkilöiden tai yhteisöjen, mukaan lukien muut kuin unionin toimielinten, elinten tai laitosten valtuuttamat henkilöt tai yhteisöt, tekemät unionin rahoitusosuuden käyttöä koskevat tarkastukset muodostavat yleisen varmuuden perustan asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 127 artiklan mukaisesti. Euroopan tilintarkastustuomioistuin tarkastaa unionin kaikkia tuloja ja menoja koskevat tilit Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 287 artiklan mukaisesti.

23 artikla

Tiedotus, viestintä ja julkisuus

1. Rahoituksen saajien on ilmaistava unionin rahoituksen alkuperä ja varmistettava kyseisen rahoituksen näkyvyys myös silloin, kun ne tekevät tunnetuksi ohjelmasta tuettuja toimia ja niiden tuloksia, tarjoamalla johdonmukaista, olennaista ja oikeasuhteista kohdennettua tietoa useille kohderyhmille, mukaan lukien tiedotusvälineet ja suuri yleisö.

2. Komissio toteuttaa tiedotus- ja viestintätoimia, jotka koskevat tätä asetusta, ohjelmasta tuettuja toimia ja saavutettuja tuloksia.

3. Ohjelmaan osoitetuilla taloudellisilla resursseilla voidaan tukea tulosten levittämistä, kumppanuuksien etsimiseen tarkoitettujen ja tietoisuutta lisäävien toimien järjestämistä, myös sellaisten, joilla avataan toimitusketjuja ja edistetään pk-yritysten rajat ylittävää osallistumista niihin. Tällaisiin toimiin on sisällyttävä toimenpiteitä, joilla pyritään varmistamaan laaja tietoisuus ohjelmasta ja helpottamaan osallistumista kaikkialla unionissa, erityisesti pk-yritysten, startup-yritysten ja sellaisten muiden kuin perinteisten puolustusalan toimijoiden keskuudessa, joiden osallistuminen unionin ohjelmiin on vähäistä. Tulosten levittämistä koskeviin toimiin on sisällyttävä toimenpiteitä, joilla mahdollisille hakijoille tiedotetaan mahdollisuudesta sisällyttää näiden tuotteet asetuksella (EU) 2025/2643 perustettuun sotilasalan myyntiluetteloon.

24 artikla

Seuranta, arviointi ja uudelleentarkastelu

1. Komissio seuraa ohjelman täytäntöönpanoa ja arvioi sen tehokkuutta tässä asetuksessa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamisessa. Koska puolustusalan uudet ja murrokselliset innovaatiot ovat suuririskisiä mutta niillä on paljon potentiaalia, ohjelman onnistumista on arvioitava kokonaisuutena.

2. Komissio tiedottaa ohjelman täytäntöönpanosta säännöllisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

([29]) Neuvoston päätös 2013/488/EU, annettu 23 päivänä syyskuuta 2013, EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamista koskevista turvallisuussäännöistä (EUVL L 274, 15.10.2013, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2013/488/oj).

([30]) Komission päätös (EU, Euratom) 2015/444, annettu 13 päivänä maaliskuuta 2015, EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamista koskevista säännöistä (EUVL L 72, 17.3.2015, s. 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/444/oj).

3. Komissio laatii 1 päivään heinäkuuta 2028 mennessä kertomuksen, jossa arvioidaan ohjelmasta tuettujen toimien vaikutusta ja tehokkuutta, ja toimittaa sen Euroopan parlamentille ja neuvostolle. Kyseiseen kertomukseen on sisällytettävä seuraavat tiedot:

a) pk-yritysten osallistumisaste;

b) tuettujen yhteisöjen maantieteellinen jakautuminen unionissa ja assosioituneissa maissa;

c) tuettujen toimien temaattinen jakautuminen;

d) menojen jakautuminen toimityypeittäin;

e) ratkaisu- ja myöntämismenettelyjen tehokkuus suhteessa nykyisten välineiden vertailuarvoihin;

f) yhdistetyt tiedot ohjelmarahoitteisten tuotteiden käyttöönotosta.

25 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Strasbourgissa 21 päivänä lokakuuta 2026.

Euroopan parlamentin puolesta	*Neuvoston puolesta*
Puhemies	*Puheenjohtaja*
R. METSOLA	T. DOOLEY